

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Katedra regionálního managementu

Bakalářská práce

**Nabídka a prodej biopotravin v rámci odlišných distribučních
forem**

Autor: Jarmila Drkulová

Vedoucí práce: doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jarmila DRKULOVÁ**
Osobní číslo: **E12312**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Název tématu: **Nabídka a prodej biopotravin v rámci odlišných distribučních forem**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je porovnání nabídky a cenových hladin vybraných biopotravin v rámci odlišných forem distribučních sítí.

Metodika práce:

2. Literární přehled - produkce biopotravin, trh s biopotravinami v ČR, výroba, distribuce, pojmosloví, dotace a právní úprava, historie EU
3. Praktická část - porovnání nabídek a cenových hladin zvoleného koše biopotravin v maloobchodních řetězcích a prodejnách "zdravé výživy" v Českých Budějovicích a e-shopech.
4. Výsledky vyhodnocení - srovnání nabídky a cenové dostupnosti a výhodnosti vybraných biopotravin jednotlivých forem distribučních sítí, příčiny, výhody, nevýhody

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Metodika
4. Výsledky
5. Závěr
6. Přehled použité literatury, přílohy

Rozsah grafických prací: 50-60 stran
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

1. KALINOVÁ J.: Posklizňová úprava, skladování a zpracování rostlinných bioproduktů, České Budějovice, ZF JU, 26 s., 978-80-7394-033-1 : 82.00
2. PETROVÁ Z., VÁCLAVÍK T.: Marketing místní produkce biopotravin, Ministerstvo zemědělství České republiky, Brno 2008, 24 s.
3. VÁCLAVÍK, T.: Biopotraviny a jejich prodej v maloobchodě, Ministerstvo zemědělství České republiky, Praha 2006, 20 s., ISBN 80-7084-483-3
4. VÁCLAVÍK, T.: Jak spolupracovat s maloobchodními prodejny při prodeji bioproduktů, Ministerstvo zemědělství České republiky, Praha 2006, 12 s., ISBN 80-7084-484-1
5. VÁCLAVÍK, T.: Návod na vznik a řízení ekologických marketingových iniciativ v oblasti prodeje produktů ekologického zemědělství, Spolek poradců v ekologickém zemědělství ČR, o.s., Brno 2008, 36 s.
6. MOUDRÝ, J.: Kontrola a certifikace bioprodukce, Č. Budějovice : ZF JU, 2007, 50 s., ISBN 978-80-7394-027-0 : 60.00
7. MOUDRÝ, J.: České biopotraviny, Praha : FOA : Agrospoj, 1994 , 197 s.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
Katedra regionálního managementu

Datum zadání bakalářské práce: 30. listopadu 2013
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (28)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 30. června 2014

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce doc. Ing. Evě Cudlínové, CSc. za ochotu při odborných konzultacích.

1. ÚVOD	1
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	2
2.1 POJMOSLOVÍ	2
2.1.1 <i>Bioprodukt</i>	2
2.1.2 <i>Biopotravina</i>	2
2.1.3 <i>Ekologické zemědělství</i>	2
2.1.4 <i>Kontrolní organizace</i>	3
2.1.5 <i>Značení produktů</i>	4
2.2 PRODUKCE A VÝROBA BIOPOTRAVIN V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.2.1 <i>Produkce ekologického zemědělství v ČR</i>	7
2.2.2 <i>Rozložení ekologické produkce v krajích ČR</i>	9
2.2.3 <i>Dotace ekologického zemědělství</i>	12
2.2.4 <i>Výroba biopotravín</i>	14
2.3 OBCHOD S BIOPOTRAVINAMI V ČR	17
2.3.1 <i>Formy prodeje biopotravín</i>	17
2.3.2 <i>Trh biopotravín v ČR</i>	18
2.3.3 <i>Distribuce biopotravín v ČR</i>	23
2.4 LEGISLATIVNÍ NORMY ČR A EU	24
2.4.1 <i>Legislativa</i>	24
3. CÍLE A METODIKA	25
3.1 CÍL PRÁCE	25
3.2 METODIKA A POUŽITÉ METODY	25
4. VYHODNOCENÍ	28
4.1 MALOOBCHODNÍ ŘETĚZCE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH	28
4.1.1 <i>Porovnání nabídky a cenových relací mezi jednotlivými maloobchodními řetězci</i>	33
4.1.2 <i>Porovnání cen nekonvenčních biopotravín s konvenčními potravinami zvolených maloobchodních řetězců</i>	37
4.2 PRODEJNY ZDRAVÉ VÝŽIVY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH	40
4.2.1 <i>Porovnání nabídky a cenových relací mezi jednotlivými prodejny zdravé výživy v Českých Budějovicích</i>	45
4.3 E-SHOPY	48
4.3.1 <i>Porovnání nabídky a cenových relací mezi internetovými obchody</i>	53
4.4 POROVNÁNÍ MEZI JEDNOTLIVÝMI DRUHY DISTRIBUCE (MO, PRODEJNY ZDRAVÉ VÝŽIVY A E-SHOPY)	57
5. ZÁVĚRY	60
I. SUMMARY AND KEYWORDS	62

II. SEZNAM LITERATURY	63
III. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ.....	65
IV. SEZNAM PŘÍLOH	67

1. Úvod

Bakalářská práce má název “Nabídka a prodej biopotravin v rámci odlišných distribučních forem”. Poptávka po biopotravinách v Evropě se datuje od 60. let minulého století jako reakce na problémy konvenčního zemědělství, dále je spojena se vzrůstajícím zájmem o zdraví, o kvalitu životního prostředí a v neposlední řadě také s nadprodukcí v zemědělství. Přispěly k tomu jak informovanost veřejnosti, tak kauzy typu “nemoc šílených krav” a jiné. V České republice je poptávka po biopotravinách spojena s 90. léty. První společností, která v roce 1991 přinesla biopotraviny na český trh, je CountryLife, s.r.o. a první výrobce biopotravin u nás je společnost PRO-BIO, s.r.o., která svoji výrobu zahájila v roce 1992.

V dnešní době jsou biopotraviny prodávány nejen ve specializovaných prodejnách zdravé výživy, ale jsou běžným sortimentem i v maloobchodních řetězcích, drogeriích, lékárnách a je možnost je koupit i prostřednictvím internetového obchodu. Podmínky prodeje a cenové hladiny výrobků těchto distribučních forem mohou být ovšem různé.

Bakalářská práce se ve své teoretické části zabývá výkladem pojmů z oblasti ekologického zemědělství a biopotravin, dále popisuje vývoj produkce a výroby biopotravin v České republice od jeho počátků až do roku 2012 a popisuje situaci na trhu s biopotravinami v České republice.

V praktické části porovnává spotřební koš zvolených biopotravin v maloobchodních řetězcích a prodejnách zdravé výživy v Českých Budějovicích s potravinami v e-shopech a to jak z pohledu nabídky sortimentu, tak z pohledu cenových hladin a propagace těchto specializovaných výrobků.

2. Literární přehled

2.1 Pojmosloví

2.1.1 Bioprodukt

Bioproduktem je nazývána surovina, která vznikla z ekologického zemědělství, rostlinného, nebo živočišného původu. Slouží k výrobě biopotravin. Na bioprodukt musí být vydáno osvědčení o původu (Moudrý, 2007).

2.1.2 Biopotravina

Biopotravinou se nazývá taková potravina, která vznikla z výše zmíněných bioproduktů a je na ní taktéž vydáno osvědčení. Biopotravina může obsahovat povolené pomocné a přídatné látky a také v sobě může mít podíl surovin, které nejsou bioproduktem, ale pouze takovým dílem, který je povolen příslušnou vyhláškou a také za podmínek, které reguluje vyhláška (Moudrý, 2007).

2.1.3 Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je specifický druh zemědělského hospodaření, který klade důraz na ochranu životního prostředí a jeho jednotlivé složky tím, že buď stanoví, omezí, nebo zakáže používání látek a postupů, které škodí či zatěžují životní prostředí nebo zvyšují riziko zamoření potravního řetězce a dále klade důraz, pokud se jedná o živočišnou produkci, na etologické a fyziologické potřeby zvířat v souladu s nároky konkrétních právních předpisů.

Hlavní cíle ekologického zemědělství:

- 1) Trvalé udržení a vylepšení úrodnosti půdy.
- 2) Ochrana genofondu a udržení biodiverzity.
- 3) Zachování prvků krajiny a harmonizace těchto prvků.
- 4) Ochrana vody a to jak povrchové, tak spodní, před znečištěním, udržení vody v krajině a správné hospodaření s ní.
- 5) Efektivní zacházení s energií, důraz na obnovitelné zdroje.
- 6) Snaha o zabránění vniknutí cizích a škodlivých látek do agroekosystému a o maximální recirkulaci živin.
- 7) Kvalitnější a zdravější potraviny a produkty.
- 8) Optimalizace podmínek pro život všech organismů včetně člověka.

Ekofarmou se nazývá uzavřená hospodářská jednotka, která zahrnuje pozemky, hospodářské budovy, zařízení pro provoz farmy a popřípadě také hospodářská zvířata a to za účelem ekologického zemědělství. Podnikatelská jednotka, která chce podnikat na ekofarmě v souladu se zákonem o zemědělství, má povinnost registrace u Ministerstva zemědělství. Podnikatel se může zaregistrovat buď pro pěstování rostlin, nebo pro pěstování rostlin a chov zvířat (Šarapatka, 2006).

2.1.4 Kontrolní organizace

Kontrolní organizace, které ověřují, že potravina skutečně pochází z ekologického zemědělství, tedy, že jejich výroba byla šetrná k přírodě, jsou k provádění této kontroly a dozoru, nad dodržováním zákona o ekologickém zemědělství, pověřené Ministerstvem zemědělství.

Všechny kontrolní organizace musejí být akreditovány podle platných norem. Všechny osoby podnikající v ekologickém zemědělství, tedy ekozemědělci, zpracovatelé biopotravin a obchodníci s biopotravinami, musejí mít uzavřenou smlouvu o kontrole s jednou z kontrolních organizací (KEZ, 2009).

Inspektoři kontrolních organizací provádějí pravidelné i namátkové kontroly jak na ekofarmách, u zpracovatelů potravin, tak i u velkoobchodníků s biopotravinami. Minimálně jednou ročně tak projde celý řetězec výroby, zpracování a distribuce kompletní kontrolou. Možné klamavé značení biopotravin v maloobchodech řeší na základě podnětů kontrolních či spotřebitelských organizací nebo přímo spotřebitelů Ministerstvo zemědělství, které v případě zjištění pochybení zahájí správní řízení k nápravě věci a může uložit pokutu až do výše 1 milionu korun, podle druhu prohřešku (Countrylife, 1992-2012a).

V České republice v současné době fungují tři kontrolní organizace:

- Kontrola ekologického zemědělství – KEZ, o. p. s. (obecně prospěšná společnost), nevládní nezisková organizace, která byla založena roku 1999
- ABCERT AG (Aktiengesellschaft – český ekvivalent a.s.)
- Biokont CZ, s. r. o. (společnost s ručením omezeným)

Všechny kontrolní organizace musí být akreditovány podle EN ČSN 45011 (certifikační orgán) a EN ČSN 17020 (inspekční orgán) (Moudrý, 2007).

2.1.5 Značení produktů

Značení biopotravin v České republice podléhá zákonu 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství a samozřejmě také evropské legislativě. Podle těchto legislativ musí být všechny potraviny označené názvem BIO nebo jiným odkazem, který poukazuje na způsob produkce v ekologickém zemědělství, opatřeny na obalu kódem organizace, která provedla kontrolu, zda výrobek skutečně splňuje zákonné podmínky pro biopotraviny. Díky tomuto kódu si spotřebitel může na stránkách jednotlivých kontrolních organizací následně snadno dohledat, zda výrobek skutečně prošel kontrolou a může mít přívlástek BIO (Ministerstvo zemědělství, 2009-2013a).

V České republice v současné době biopotraviny kontrolují tři již výše zmíněné organizace, jejichž kódy se na biopotravinách objevují:

- ABCERT AG, kód na obalu: CZ-BIO-002
- Biokont CZ, kód na obalu: CZ-BIO-003
- KEZ, o.p.s., kód na obalu: CZ-BIO-001

Kódy těchto organizací musejí být zároveň doplněny grafickým znakem tzv. „**biozebra**“, který je znázorněn na Obrázku č. 1.

Obrázek 1: Grafický znak - biozebra

Zdroj: Country life s.r.o., (1992-2012)

Tuto značku může používat pouze ten výrobce, jehož potravinářský výrobek splňuje následující požadavky:

- splnil všechny legislativně stanovené podmínky pro ekologické zemědělství,
- prošel přísnou kontrolou jedné z kontrolních organizací, podléhající Ministerstvu zemědělství,

- obdržel „certifikát o původu biopotraviny“.

Použití této značky u potravin, které nepocházejí z ekologického zemědělství, je přísně postihováno (Countrylife, 1992-2012b).

Pokud chce spotřebitel nakupovat na farmě, která se reprezentuje jako ekologická a nabízí biopotraviny, měl by být farmář schopen předložit platný certifikát o původu bioproduktu vydaný jednou z kontrolních organizací (viz Obrázek 2), který tímto potvrzuje, že farma prošla kontrolou dodržování zákonem stanovených podmínek pro ekologické zemědělství a může prodávat biopotraviny. Certifikát bývá doplněn ještě seznamem produktů, které farma smí prodávat s označením BIO.

Obrázek 2: Bio list

Zdroj: Biospotřebitel, (n.d.)

Od 1. července 2010 je povinnost pro všechny balené biovýrobky, které byly vyrobeny v jednom z členských států EU a splňují stanovené normy, mít jednotné evropské logo. Pro dovážené výrobky ze zemí třetího světa je logo nepovinné. Vedle označení EU je povoleno používání dalších soukromých, regionálních či národních log. Všechny biopotraviny z EU tak povinně musí mít tuto značku viz Obrázek 3.

Obrázek 3: Jednotné evropské logo

Zdroj: Biospotřebitel, (n.d.)

V obchodech v České republice zatím také nalezneme i celou řadu výrobků, které nenesou žádnou požadované značení, to znamená ani značku biozeby, ani kód některé z tuzemských organizací ani evropské logo. Je tomu proto, že v celé EU platí stejná pravidla pro ekologické zemědělství, tudíž výrobek zkontrolovaný v každé z členských zemí EU je u nás akceptován na úroveň výrobku zkontrolovanému v tuzemsku, a zároveň jsou to produkty vyrobené před zahájením povinnosti užívat jednotné logo EU.

U biopotravin v našich obchodech se tak můžete setkat s výrobky označenými nejrůznějšími logy a kódy kontrolních organizací z mnoha členských zemí EU, jak je znázorněno na obrázku č. 4, které jsou totožné s výrobky označenými logem biozeby.

Nejčastěji se můžete setkat s výrobky z těchto zemí:

Obrázek 4: Loga kontrolních organizací členských států EU

Zdroj: Biospotřebitel, (n.d.)

Jednotlivé země umožňují označení biovýrobků několika různými organizacím s vlastními značkami. Tyto mohou dokonce splňovat i přísnější standardy než stanovuje evropská či naše legislativa (Biospotřebitel, [n.d.]).

2.2 Produkce a výroba biopotravin v České republice

Hovoříme-li o prodeji biopotravin, je třeba začít u zdroje jejich produkce, u ekologických zemědělců. Jaký je jejich počet a jaké mají podmínky hospodaření, neboť od toho se odvíjí i nabídka českých biopotravin.

2.2.1 Produkce ekologického zemědělství v ČR

V České republice se ekologické zemědělství začalo vyvíjet po roce 1990 a další rozvoj byl poměrně rychlý, jak ukazuje Tabulka 1 s počtem podniků, výměrou zemědělské půdy a procentuálním podílem ze zemědělského půdního fondu.

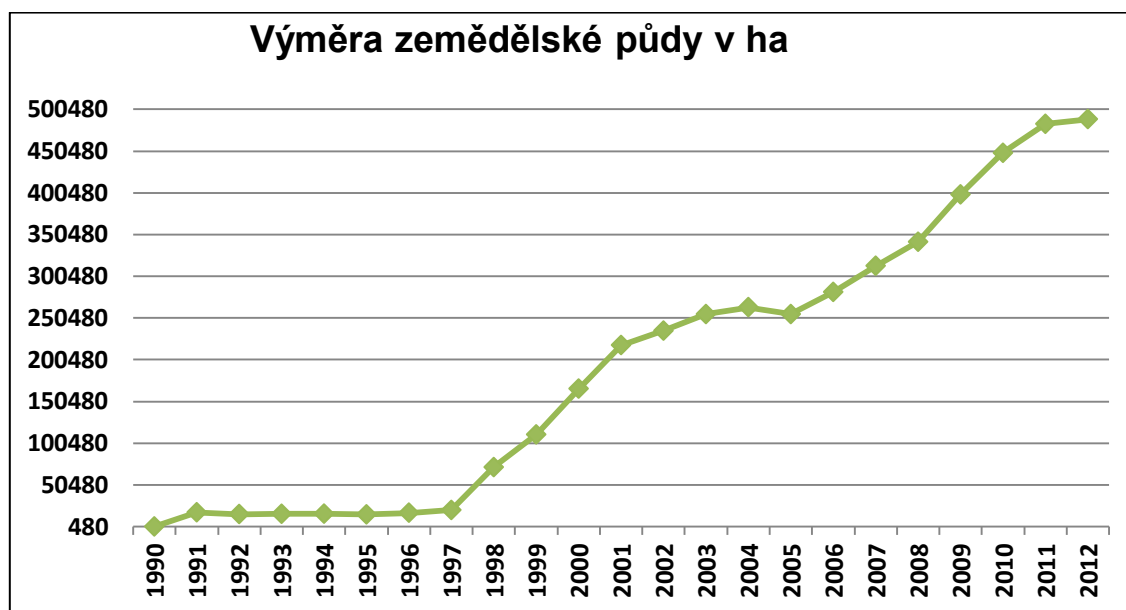
Tabulka 1: Vývoj ekologického zemědělství v ČR od roku 1990 do roku 2012

Rok	Počet podniků	Výměra zemědělské půdy v ha	Procentický podíl ze zemědělského půdního fondu
1990	3	480	-
1991	132	17 507	0,41
1992	135	15 371	0,36
1993	141	15 667	0,37
1994	187	15 818	0,37
1995	181	14 982	0,35
1996	182	17 022	0,4
1997	211	20 239	0,47
1998	348	71 621	1,67
1999	473	110 756	2,58
2000	563	165 699	3,86
2001	654	217 869	5,09
2002	721	235 136	5,5
2003	810	254 995	5,97
2004	836	263 299	6,16
2005	829	254 982	5,98
2006	963	281 535	6,61
2007	1318	312 890	7,35
2008	1 946	341 632	8,04
2009	2 689	398 407	9,38
2010	3 517	448 202	10,55
2011	3 920	482 927	11,4
2012	3 934	488 658	11,46

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

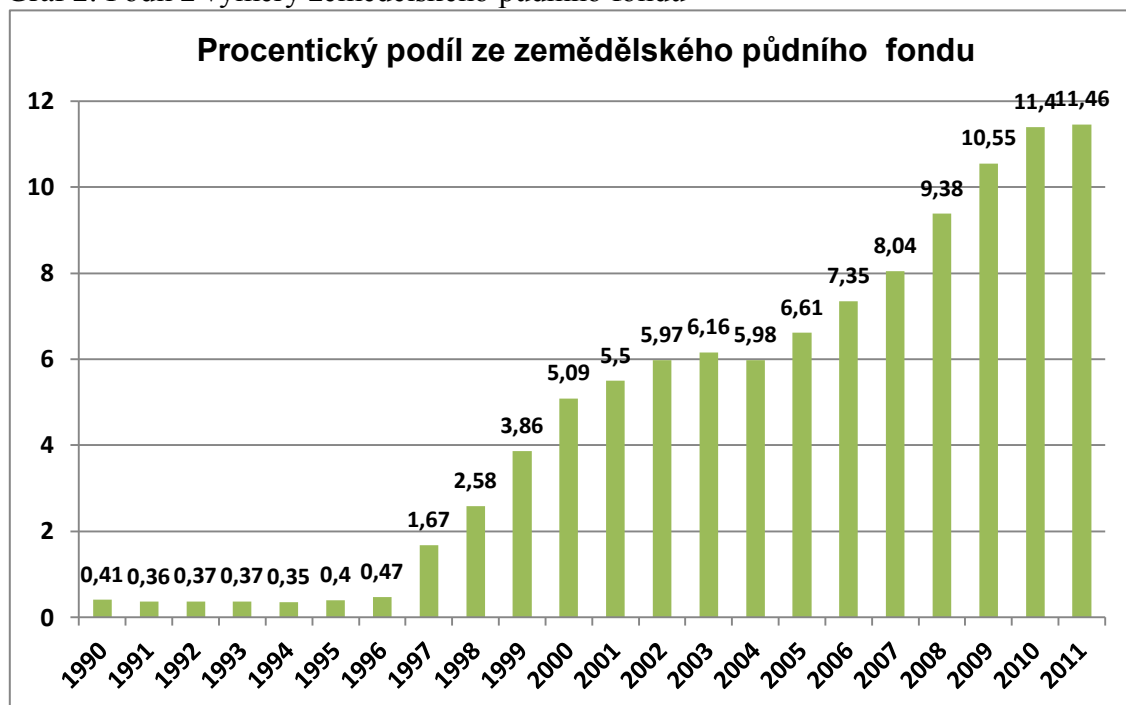
Z následujících Grafů 1 a 2, zachycujících data ve výše uvedené tabulce je zřejmé, že pravý bioboom nastal v roce 1998 a to zásluhou znovuotevření dotačních titulů. Výměra zemědělské půdy stoupá od roku 1998 strmě vzhůru, vzrostla během 12 let ze 480 hektarů na 500 480 ha, což je více než tisícnásobný nárůst a podíl ekologicky obhospodařované půdy na zemědělském půdním fondu vzrostl během let o 11 %.

Graf 1: Výměra zemědělské půdy v ekologickém systému hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

Graf 2: Podíl z výměry zemědělského půdního fondu

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

Počet podniků v ekologickém zemědělství vzrostl z počátečních tří na konečných 3 934 podniků (viz Graf 3). Průměrná velikost takového podniku v ČR je 308 ha.

Graf 3: Počet podniků v ekologickém zemědělství

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

2.2.2 Rozložení ekologické produkce v krajích ČR

Dle Tabulky 2 a z ní vyplývajících Grafů 4, 5, 6 a 7 je zřejmé, že rozložení ekologického zemědělství v krajích je značně nerovnoměrné. Nejvyšší podíl ekologicky obhospodařované půdy má Jihočeský kraj s 70 102,90 ha a procentuelním podílem 14,3 %, dále Karlovarský kraj s 65 523,5 ha a 13,4 % a Moravskoslezský kraj, který 11,2 % -ním podílem zaujímá rozlohu 54 916,30 ha. Naopak malou rozlohu plochy mají v krajích Pardubickém, Jihomoravském a Středočeském, tato část krajů tvoří dohromady pouze 9,6 % z celkové výměry v ekologickém zemědělství (dále jen EZ) (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12).

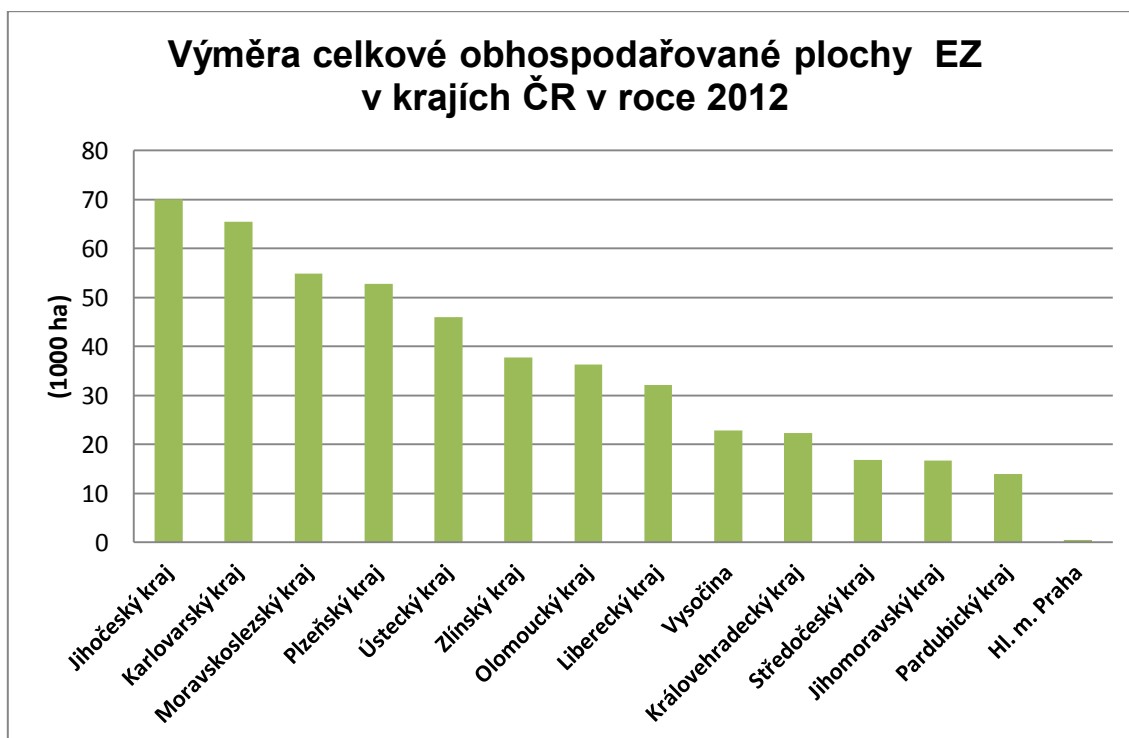
Také u regionálního rozmístění podniků můžeme sledovat značnou nerovnoměrnost a zastoupení v tradičních horských a podhorských oblastech. Více než třetina podniků se nachází na Moravě a to především v Moravskoslezském a Zlínském kraji, v Čechách se nachází nejvíce ekopodniků v Jižních Čechách a to přesně 519 s 13,23%ním podílem na celkovém počtu ekofarem a druhé nejpočetnější zastoupení má Plzeňský kraj s 417 podniky a podílem 10,63 % (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12; Šarapatka, 2006).

Tabulka 2: Rozložení ekologického zemědělství v krajích České republiky v roce 2012

Kraj	Počet ekofarem	Výměra celkové plochy (1000 ha)	Celková výměra v %	Počet ekofarem v %
Jihočeský kraj	519	70,1029	14,3	13,23
Karlovarský kraj	208	65,5235	13,4	5,3
Moravskoslezský kraj	375	54,9163	11,2	9,56
Plzeňský kraj	417	52,7921	10,8	10,63
Ústecký kraj	244	46,0204	9,4	6,22
Zlínský kraj	359	37,706	7,7	9,15
Olomoucký kraj	249	36,3051	7,4	6,35
Liberecký kraj	233	32,1661	6,6	5,94
Vysočina	351	22,841	4,7	8,95
Královesradercký kraj	214	22,3153	4,6	5,46
Středočeský kraj	266	16,8481	3,4	6,78
Jihomoravský kraj	316	16,711	3,4	8,06
Pardubický kraj	156	13,8696	2,8	3,98
Hl. m. Praha	16	0,4253	0,1	0,41

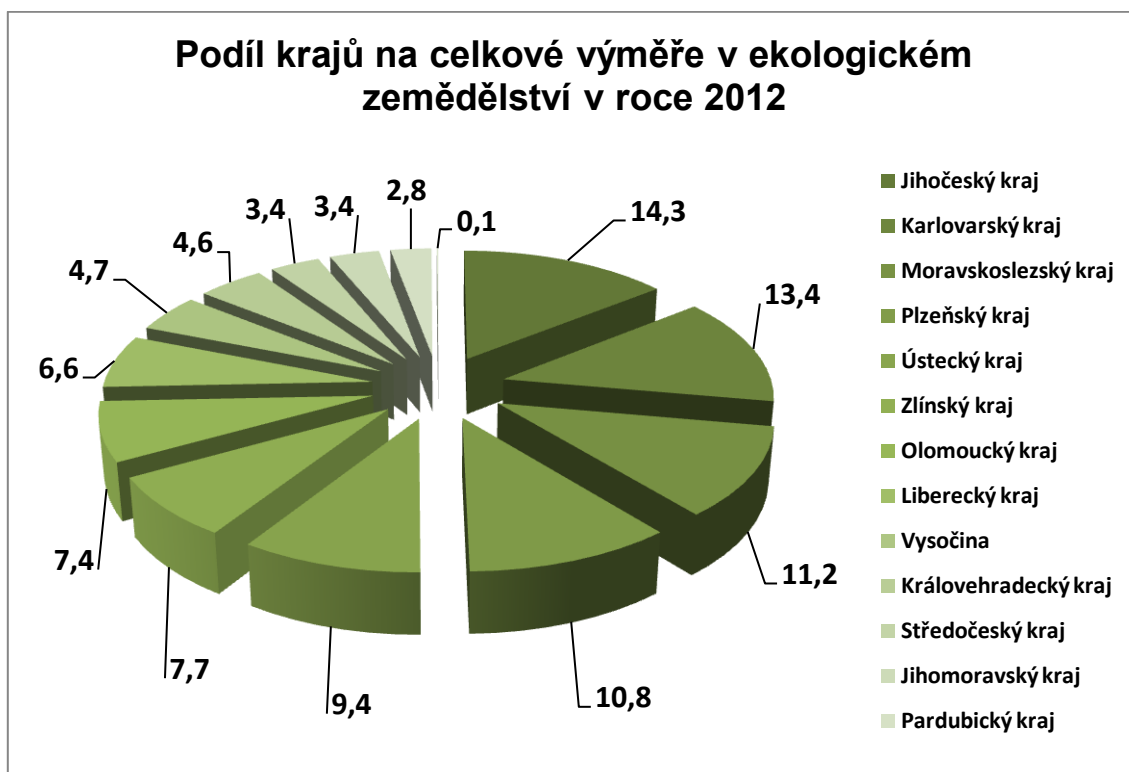
Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12)

Graf 4: Podíl krajů na celkové výměře obhospodařované plochy v České republice

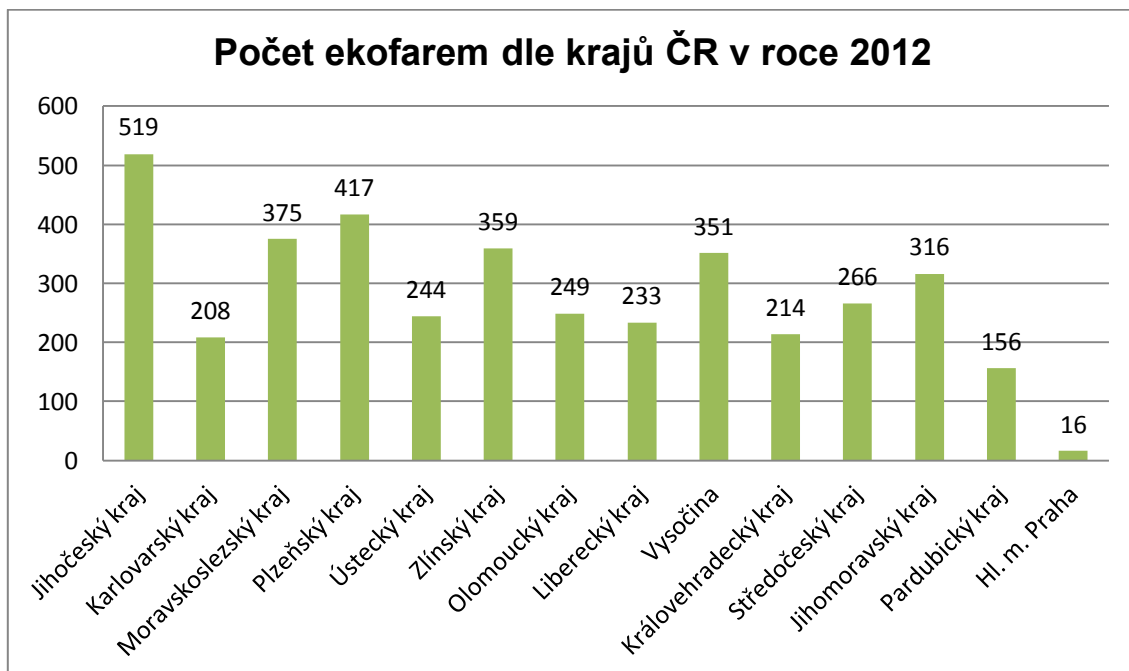
Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12)

Graf 5: Podíl krajů ČR na výměře v ekologickém zemědělství v roce 2012

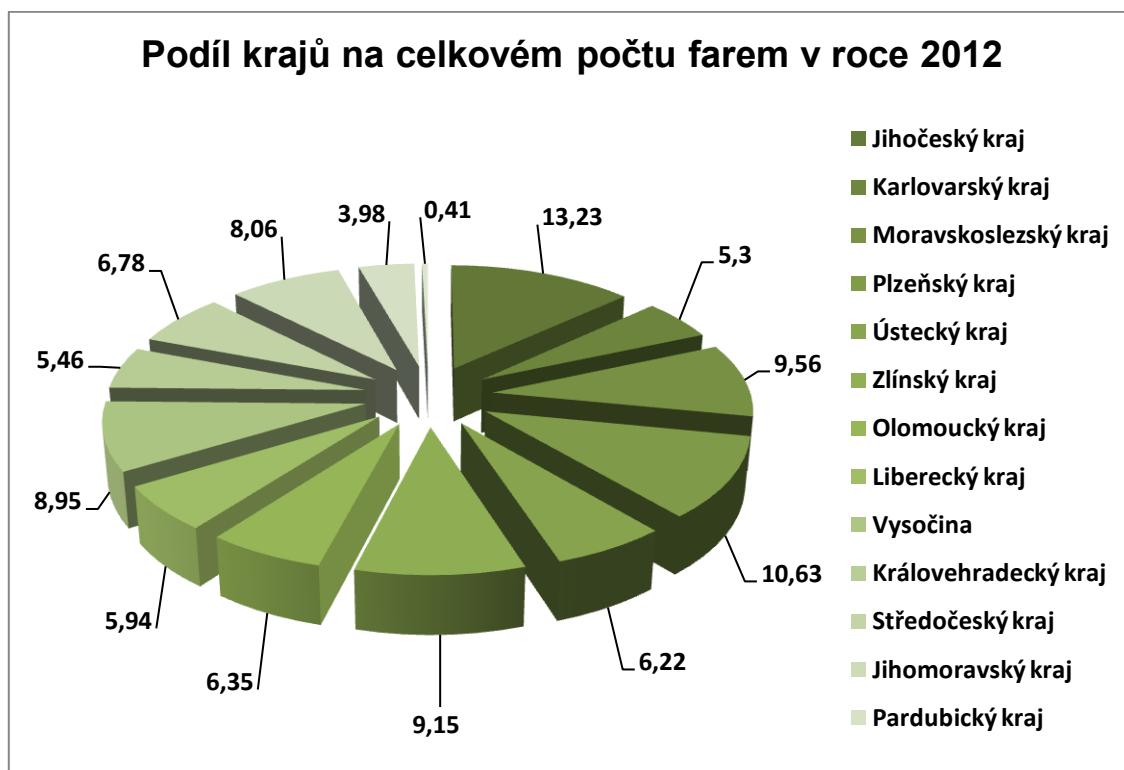
Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12)

Graf 6: Počet ekofarem v jednotlivých krajích ČR v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12)

Graf 7: Podíl krajů ČR na počtu ekologických farem v ČR v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová, Darmovzalová, & Wollmuthová, 2013c, s. 12)

2.2.3 Dotace ekologického zemědělství

Dotace v ekologickém zemědělství byly vypláceny již od roku 1990 a měly za následek rychlý rozvoj ekologického zemědělství a nárůst počtu ekologicky hospodařících podniků. Poté bylo v roce 1993 až do roku 1997 vyplácení státní finanční podpory pozastaveno a obnovilo se až v roce 1998, což znamenalo dynamický vývoj ekologických farem a ekologického zemědělství v České republice, viz Tabulka 3 a Graf 8 (Moudrý, 2007).

Od roku 2007 se podpora v ekologickém zemědělství vyplácí na plochu v rámci Programu rozvoje venkova 2007 – 2013.

Výše dotace vypadala pro rok 2012 následovně:

- 155 EUR/ha při hospodaření na orné půdě, kromě pěstování zeleniny nebo speciálních bylin,
- 89 EUR/ha při hospodaření na travních porostech pro 100 % ekologického zemědělce (bez souběhu s konvenčním zemědělstvím),

71 EUR/ha pro zemědělce se souběhem s konvenčním zemědělstvím

- 849 EUR/ha, při obhospodařování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic/ 510 EUR/ha při obhospodařování extenzivních ovocných sadů
- 564 EUR/ha při pěstování zeleniny nebo speciálních bylin na orné půdě

Rok 2007 přinesl ekozemědělcům a výrobcům biopotravin také bodové zvýhodnění v níže uvedených investičních opatřeních, která jsou součástí Programu rozvoje venkova a jedná se konkrétně o Osy I a Osu III:

- Modernizace zemědělských podniků
- Zahájení činnosti mladých zemědělců
- Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- Podpora cestovního ruchu
- Diverzifikace činností nezemědělské povahy

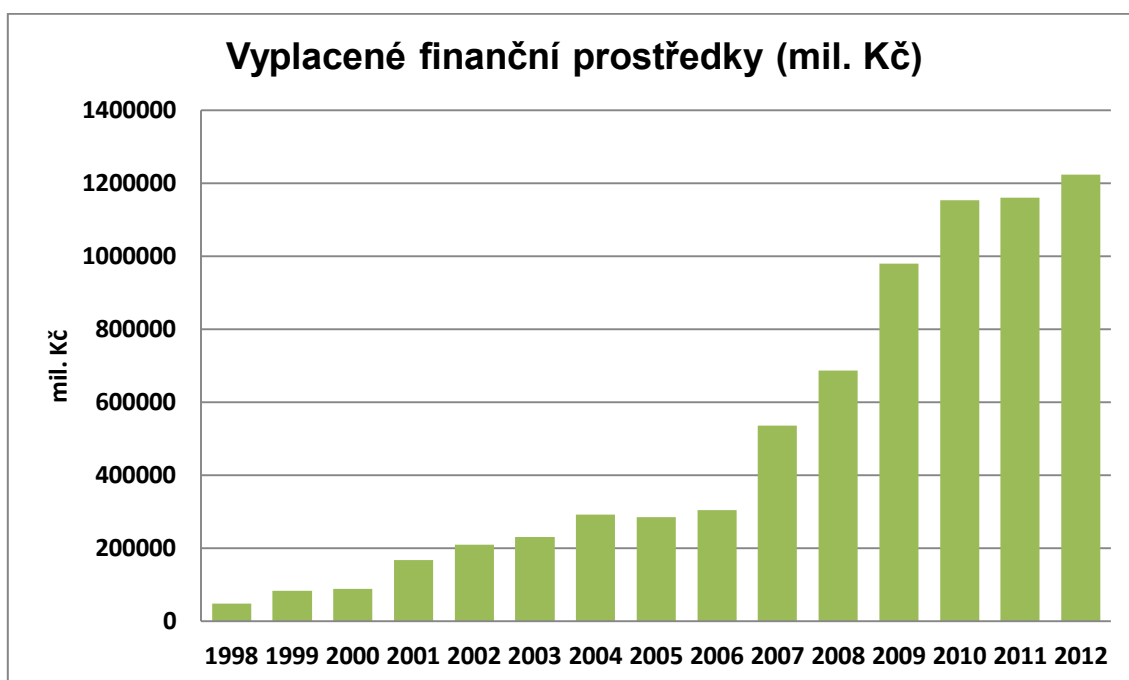
Koncem roku 2010 byl také schválen “Akční plán ČR pro rozvoj EZ v letech 2011-2015”, který si klade za cíl zvýšit podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin na 3 %, podíl českých biopotravin zvýšit na 60 % a dosáhnout 15 % na celkové výměře zemědělské půdy ekologicky obhospodařovanou plochou (Ministerstvo zemědělství, 2009-2013b).

Tabulka 3: Vyplacené finanční prostředky let 1998 až 2012 v Kč

Rok	Vyplacené finanční prostředky v Kč
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 224 569 370

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

Graf 8: Vyplacené finanční prostředky v letech 1998 až 2012 v mil. Kč

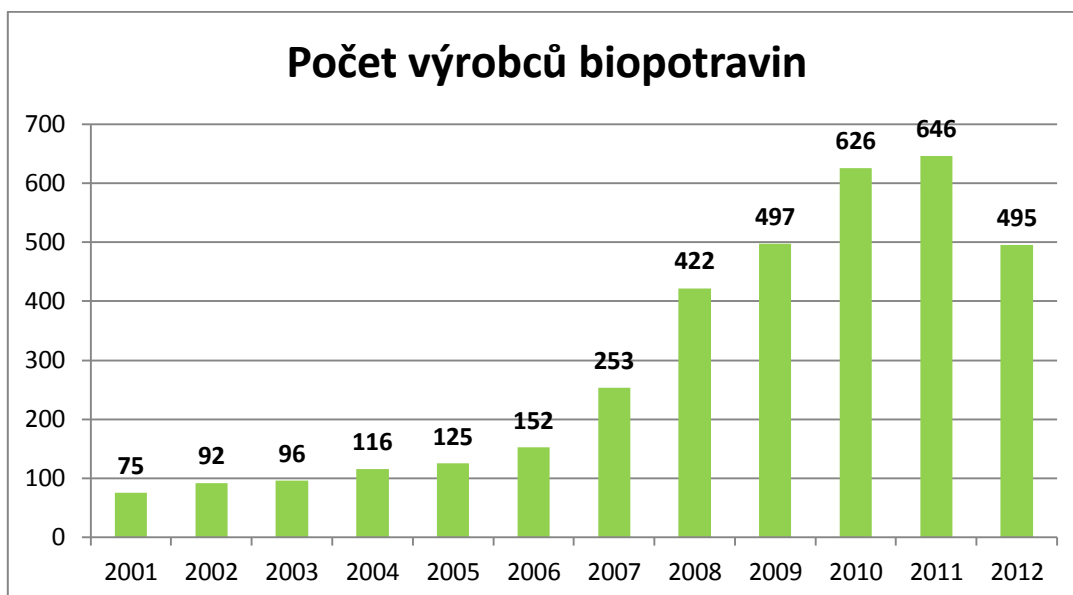

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

2.2.4 Výroba biopotravin

Na konci roku 2012 bylo v České republice registrováno 448 výrobců biopotravin, respektive 495 výrobních provozoven. To oproti předchozímu roku znamená 6,2 % nárůst. Z celkového počtu výrobců biopotravin je současně 162 výrobců registrovaných i v kategorii ekozemědělec. Ze 448 výrobců biopotravin jich ovšem 40 % svojí činnost vůbec neprovozovalo, protože se nacházeli v přechodném období, což je časový úsek, v průběhu kterého se uskutečňuje přeměna konvenčního zemědělského hospodaření na ekologické zemědělství, nebo byla výroba zrušena kvůli nedostatku zakázek. Vývoj počtu výrobců biopotravin v letech 2001 až 2012 znázorňuje Graf 9 (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. ; Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, 2013, s. 26).

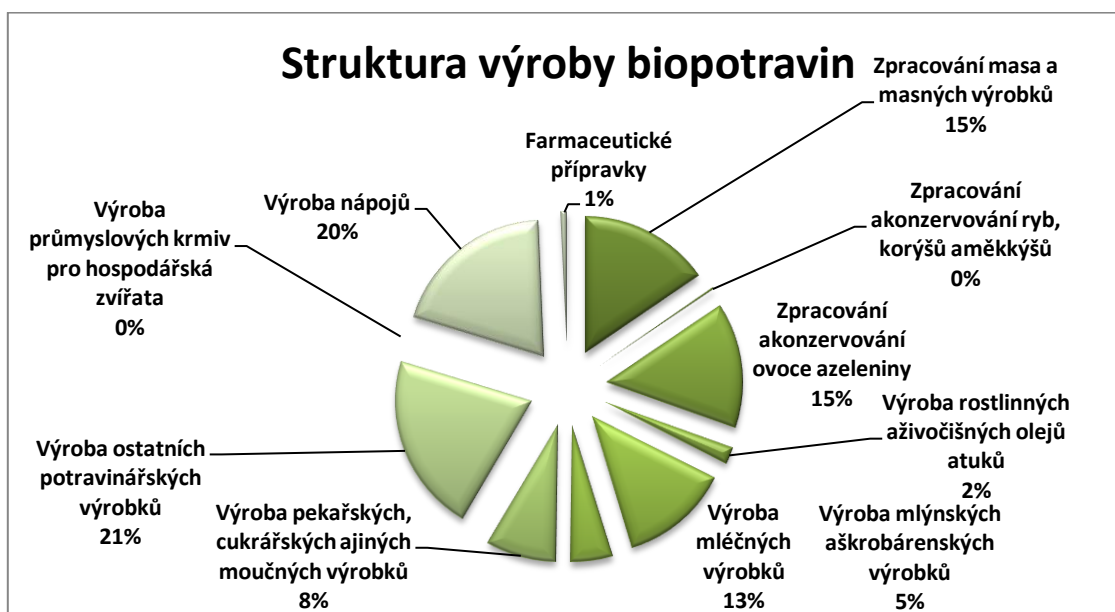
Graf 9: Počet výrobců biopotravin v České republice v letech 2001 až 2012

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Ministerstvo zemědělství, 2009 – 2013b)

Nejvýznamnějšími činnostmi jsou dle druhu ekonomické aktivity výroba ostatních potravinářských výrobků, což představuje potraviny jako cukr, kaka, čaj, káva atd., dále výroba nápojů, kde významný je počet registrovaných výrobců biovína, který v roce 2012 činil 75, dále zpracování masa a masných výrobků, zpracování ovoce a zeleniny, výroba mléka a mléčných výrobků. Strukturu výroby dle ekonomické aktivity vykresluje Graf 10 (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d).

Graf 10: Struktura výroby biopotravin v ČR roku 2012 dle ekonomické aktivity

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 17)

Celkový obrat biovýrobců činil v roce 2012 1,474 mld. Kč a největší objem má kategorie “Ostatní zpracované potraviny” (32 %)¹, dále s 16,6 % “Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky” a na třetím místě je s podílem 15,3 % položka “Mléko a mléčné výrobky”. Vyvezeny byly potraviny za 510 mil. Kč a to převážně do zemí EU (95 %). Většina výrobců ovšem uplatnila svoji výrobu v České republice a to z 87 % a to především prostřednictvím maloobchodních řetězců (43 %), prodejen zdravé výživy (25,4 %) a velkoobchodů (10,8 %). 13 % činí podíl ostatních distribučních cest zahrnujících přímý prodej, prodej přes lékárny či drogerie a gastronomii. Největší výrobci biopotravin na českém trhu dle obrátu v roce 2012 jsou uvedeny v Tabulce 4 (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d;).

Tabulka 4: Největší výrobci biopotravin na trhu v ČR dle obrátu

Největší výrobci biopotravin na českém trhu dle obrátu v roce 2012		
Pořadí	Název společnosti	Obor výroby
1	OLMA, a. s.	Mléko a mléčné výrobky
2	PRO-BIO, obchodní společnost s r. o	Obilniny, těstoviny, polotovary, mlýnské výrobky
3	Country Life, s. r. o	Obilniny, těstoviny, pečivo
4	Biopark, s. r. o.	Hovězí maso, kuřecí maso
5	Ing. Jan Štěrba	Ovoce a zelenina
6	Mlékárna Valašské Meziříčí, spol. s r.o	Mléko a mléčné výrobky
7	POLABSKÉ MLÉKÁRNY, a. s.	Mléko a mléčné výrobky
8	ČEROZFRUCHT, s. r. o.	Ovoce a zelenina
9	Lifefood Czech Republic, s. r. o.	Výrobky zdravé výživy (suchary, sušené ovoce, suchary)
10	Sonnentor, s. r. o.	Čaje, koření
11	Jan Zeman - Biopekárna Zemanka	Trvanlivé pečivo (sušenky)
12	MEDIATE, s. r. o.	Bylinné čaje
13	RACIO, s. r. o	Trvanlivé pečivo (cereální chlebičky)
14	Ponnath ŘEZNIČTÍ MISTŘI, s. r. o.	Maso a masné výrobky
15	Sklenář Josef	Vepřové maso a masné výrobky, výrobky z brambor

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 20)

¹ Kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ zahrnuje podkategorie: Cukr; Kakao, čokoláda a cukrovinky; Káva a čaj; Koření a aromatické výtažky; Hotové pokrmy; Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny; Ostatní jinde neuvedené potravinářské výrobky.

2.3 Obchod s biopotravinami v ČR

Uplatnění biopotravin na trhu má své zvláštnosti, protože se jedná o značkové zboží, které bylo vyprodukováno za specifických podmínek, podléhá kontrole a lze u něj doložit jeho původ. Na trhu se toto zboží většinou prodává za vyšší cenu, má na své etiketě ochranou známku bioproduktů a vystavený certifikát o svém původu.

Prodej biopotravin lze rozdělit na přímý a nepřímý. Přímý prodej je takový, kde se setkávají producent se spotřebitelem, u nepřímého prodeje vstupuje zboží na trh skrz prostředníka.

2.3.1 Formy prodeje biopotravin

Přímý prodej biopotravin

Formou přímého prodeje prodává výrobce svoje produkty přímo spotřebiteli. Tato forma je dosud nejčastější v zemích Západní Evropy. Ekologický zemědělec své produkty poté zušlechťuje, nebo zpracovává na hotové výrobky.

Výhodou přímého prodeje je větší podíl zemědělce na tržbě, který je ovšem kompenzován zvýšenými náklady na zpracování produktů, na balení, dopravu a prodej k zákazníkovi.

- **Formy přímého prodeje**

Samosběr je metodou přímého prodeje biopotravin, kdy si zákazníci sami sbírají ovoce a zeleninu přímo u farmáře. Tento způsob je oblíbený u zákazníků, kteří dávají přednost čerstvým, kvalitním plodinám za nižší ceny. Základem úspěchu tohoto způsobu je pestrost nabídky, kvalita a reklama. Výhodou samosběru jsou nižší náklady se sklizní, s tříděním, balením a skladováním.

Prodej na farmě nebo ve stánku, kde se nabízí bioprodukty konečnému spotřebiteli. Prodej ve stánku bývá většinou sezonní záležitostí a je obvykle umístěn blízko farmy nebo sadu. Producenti nejčastěji používají tuto formu prodeje, aby prodali přebytečnou úrodu a zvýšili svůj příjem. Zákazníci využívají tuto metodu za účelem nákupu čerstvých biopotravin za rozumnou cenu. Nevýhodou může být vzdálenost na farmu a střídavá kvalita biopotravin.

Bio bedýnka je druh přímého prodeje, kdy se ekologický farmář, nejčastěji zelinář, rozhodně pravidelně zaváže své plodiny v biobedýnkách zákazníkovi přímo do domu. Mimo vlastní produkce může do biobedýnky dodávat i bioprodukty od ostatních

místních výrobců. S partnerskými firmami vytváří přesný sortiment, každý se zaměřuje na to, co nejlépe umí. Základ bio bedýnek tvoří povětšinou různé druhy zeleniny a ovoce. Nabídka bio bedýnek je vystavena na internetu a zákazníci mohou dva dny před dodáním změnit objednávku. Je také možné k základní nabídce doobjednat další zboží, např. mléčné výrobky, sýry nebo maso.

Nepřímý prodej biopotravin

Nejdůležitější faktory nepřímého prodeje jsou požadavky a potřeby zákazníků. Nákupci mohou požadovat přesně stanovené množství v určitém termínu, dále jakost, specifické odrůdy, nebo způsob dodávky či balení. Malí producenti by si měli uvědomit, jestli jsou schopni v takovýchto podmínkách obstát.

- **Formy nepřímého prodeje**

Obchodní řetězce znamenají v dnešní době největší odbytové místo pro biopotravinu a pro výrobce jsou obrovskou příležitostí. Jejich prostřednictvím lze prodat velké množství produkce, ovšem výrobce musí počítat s tím, že bez prostředníka to až na výjimečné případy není možné a navíc zde panují velmi přísné podmínky pro dodavatele.

Specializované bioprodejny a prodejny zdravé výživy jsou většinou situované v centrech velkých měst. Je zde velká odlišnost v sortimentu, zaměření i úrovni prodeje a limitujícím faktorem je dosud úzký sortiment bioprodukce ve srovnání s konvenční výrobou. Tyto prodejny jsou zásobovány převážně velkoobchody, nebo přímo od biozemědělců z nejbližšího okolí (Raková, 2010).

2.3.2 Trh biopotravin v ČR

Obrat biopotravin českých výrobců a distributorů biopotravin včetně vývozu v roce 2012 činil přibližně 2,4 mld. Z toho spotřeba biopotravin v ČR dosáhla 1,78 mld. Zbylá suma obratu představuje vývoz. Nejčastější zemí vývozu pro české výrobce biopotravin je stále Slovensko, jedná se však pouze o malé objemy, největší objemy biopotravin směřují do Rakouska a Německa a dále pak do ostatních zemí EU. Průměrná roční spotřeba na obyvatele v ČR zůstává pod hranicí 200,- Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin se pohybuje okolo 0,6 až 0,7 %. Z celkové spotřeby biopotravin byl obrat v maloobchodě 1 651 mil. Kč, ve veřejném stravování se obrat zvýšil na 20 mil. Kč a téměř 105 mil. Kč činil obrat formou přímého prodeje (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d).

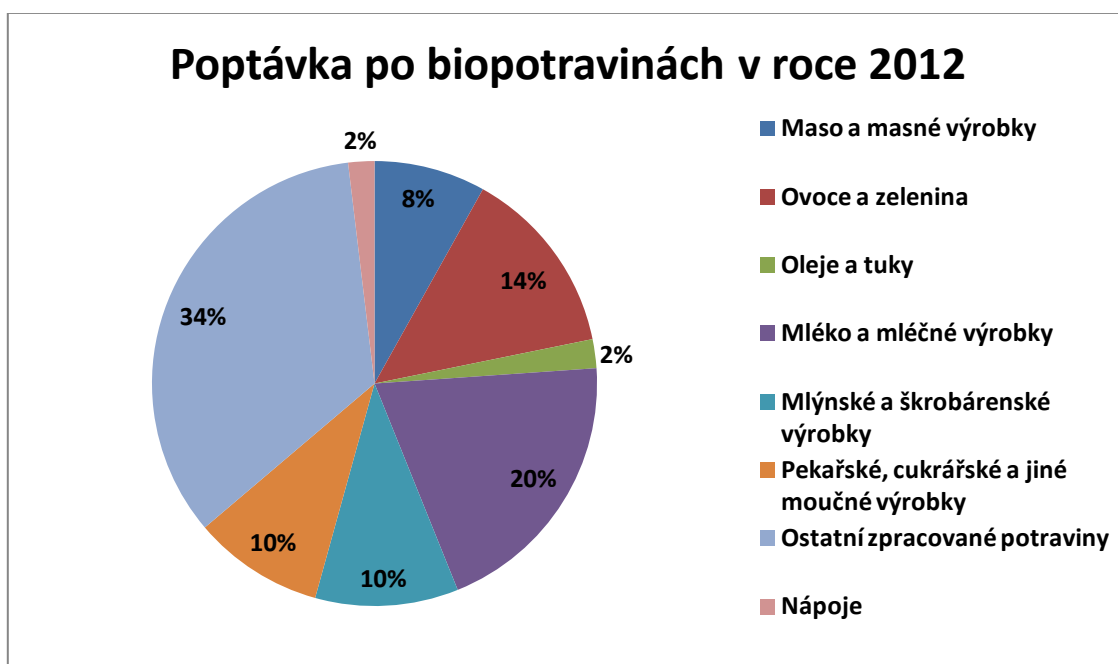
Způsob distribuce biopotravin

Nejvíce biopotravin lidé v České republice nakoupí v maloobchodních řetězcích, tento podíl dělá 64,4 % z celkové spotřeby biopotravin v ČR a dále v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (19 %). Podíl přímého prodeje vzrostl v roce 2012 oproti roku 2011 na 6 % , v lékárnách nakoupilo 5 % spotřebitelů a prodej přes drogistické řetězce zůstal oproti roku 2011 na 3 %. Nejméně potravin se prodalo v nezávislých drobných prodejnách (1,4 %) a na nejnižší úrovni zůstává uplatnění bioprodukce v gastronomii a v zařízeních veřejného stravování (1,1 %) (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d).

Poptávka po biopotravinách

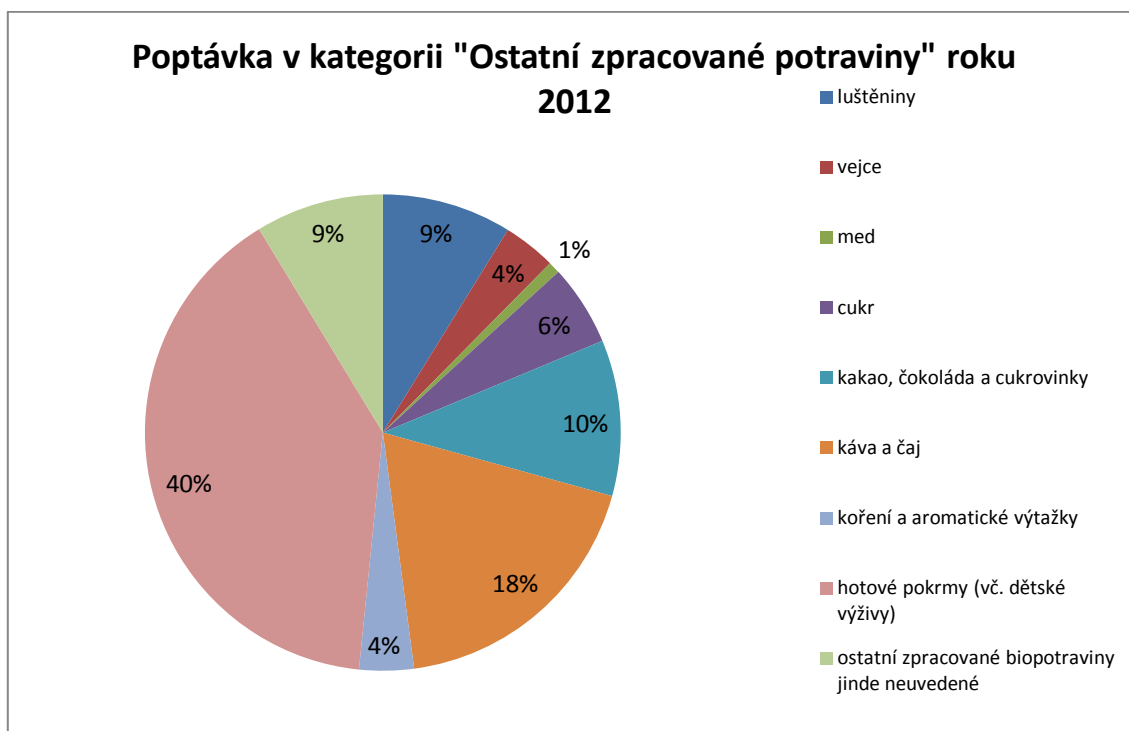
Největší objem prodejů (34 %) mají biopotraviny, které spadají do kategorie “Ostatní zpracované potraviny”, dále mléko a mléčné výrobky u nichž činí podíl prodeje 20 % a následuje ovoce a zelenina se 14 % (viz Graf 11). Z pohledu meziročního vývoje došlo k největšímu nárůstu u nápojů a konzervovaného masa, naopak největší pokles zaznamenala kategorie “Masné výrobky”. Z kategorie “Ostatní zpracované potraviny” jsou nejprodávanější potraviny viz Graf 12 (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d).

Graf 11: Struktura poptávky po biopotravinách v ČR v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 12)

Graf 12: Struktura poptávky v kategorii "Ostatní zpracované potraviny" roku 2012

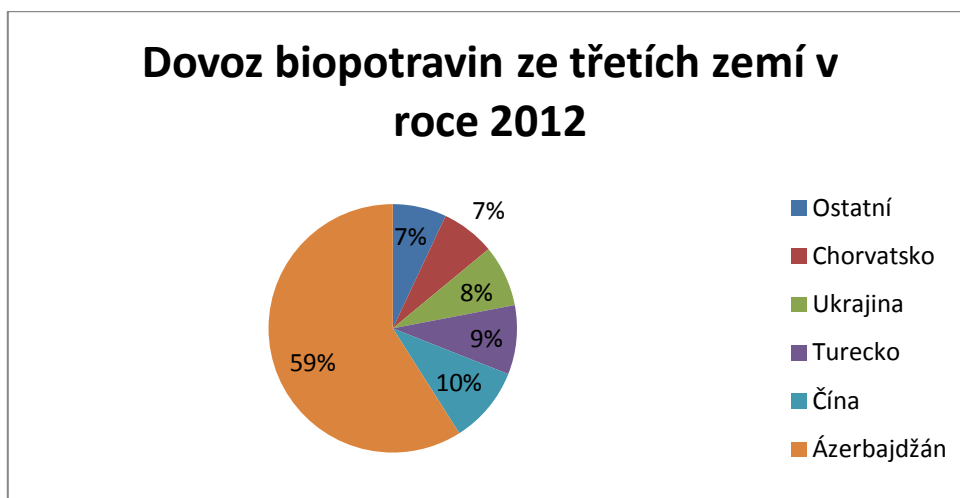

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 13)

Podíl domácí a zahraniční produkce

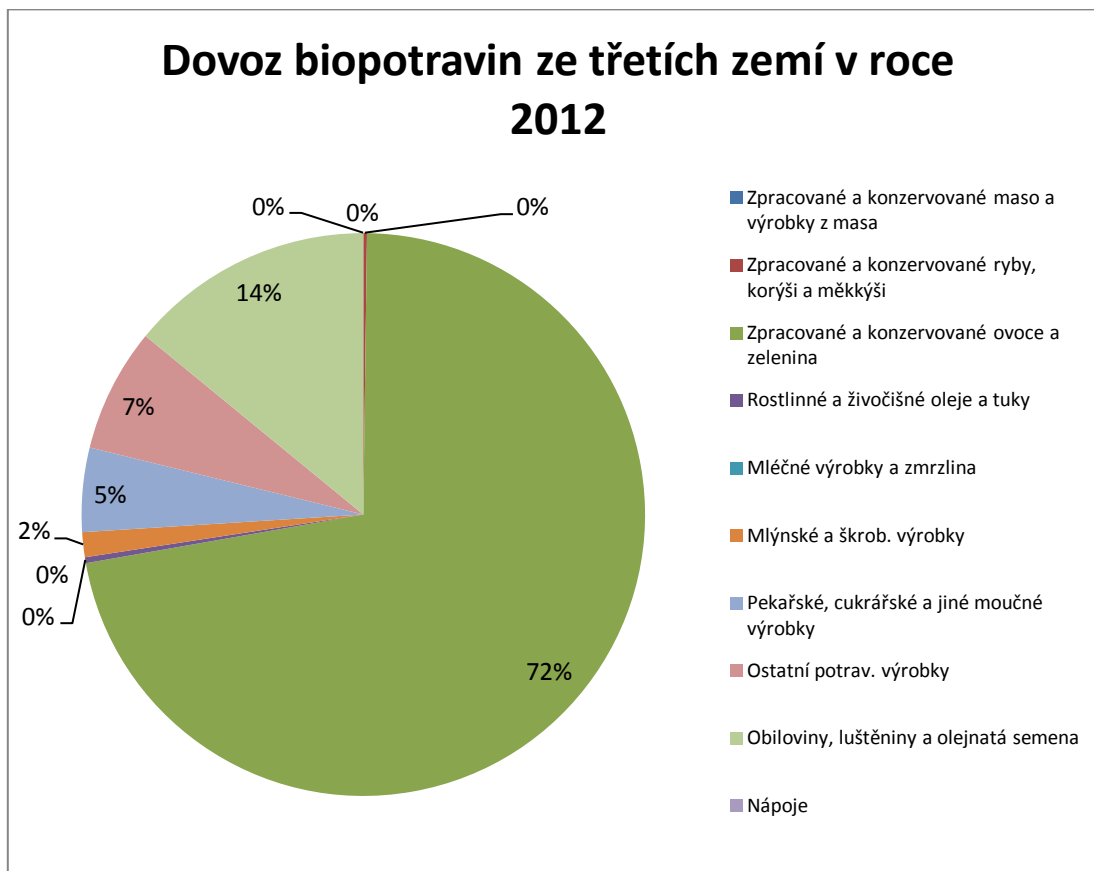
Biopotraviny z dovozu se na maloobchodním obratu roku 2012 podílely 46 %. Po zahrnutí dovozu, který byl realizován distributory, kteří jsou současně registrováni jako výrobci, je podíl dovozu na maloobchodním obratu až 60 %. Dovoz biopotravin ze třetích zemí dle dovážející země je znázorněn na Grafu 13 a struktura nejčastěji dovážejících se biopotravin na Grafu 14 (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 12).

Graf 13: Dovoz biopotravin dle zemí dovozu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 37)

Graf 14: Dovoz biopotravin dle klasifikace výrobků CPA v roce 2012

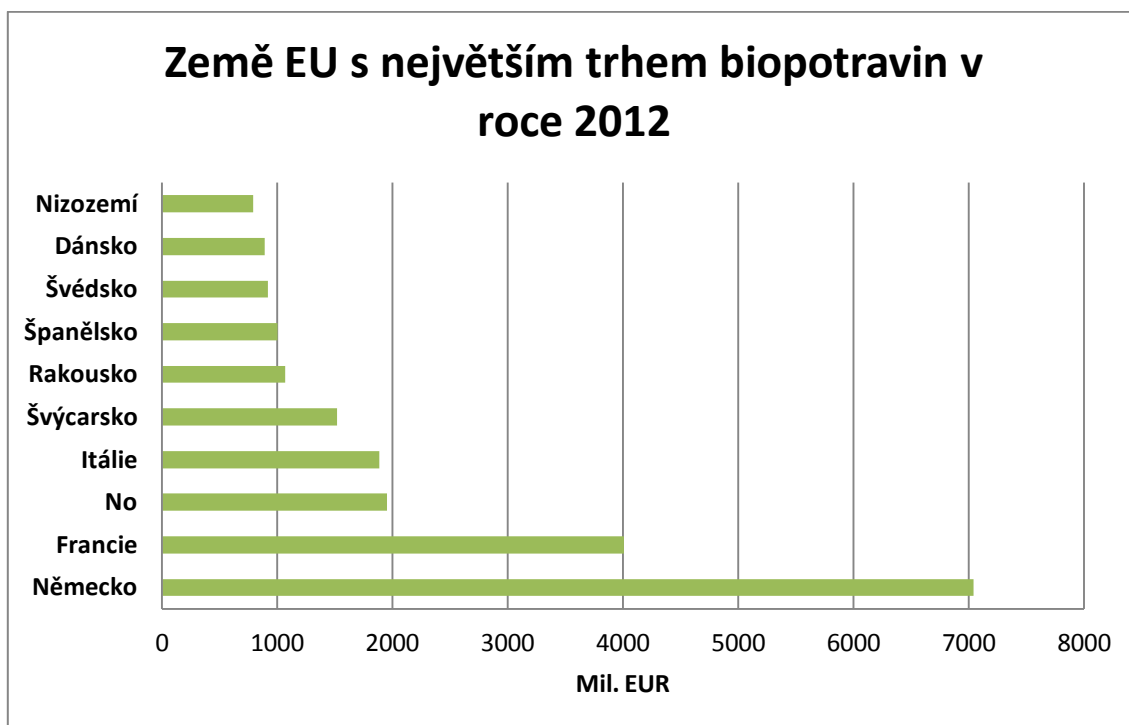

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 37)

Trh s biopotravinami v EU

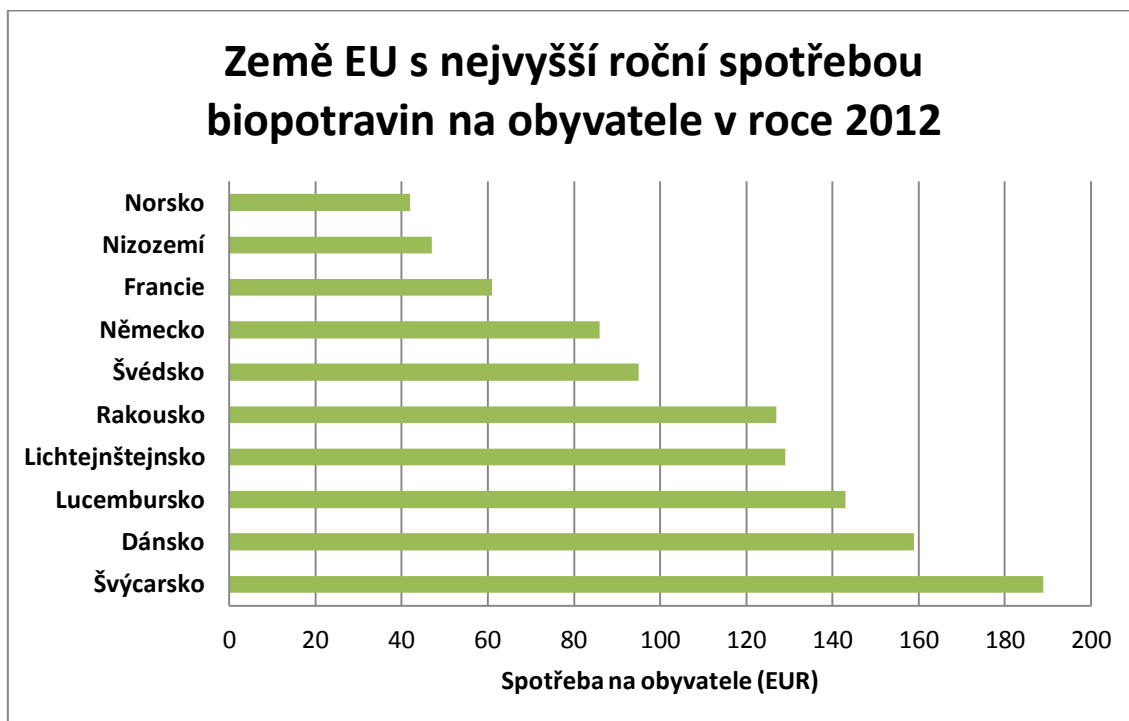
Mezi nejrychleji rostoucí trhy v EU patřily v roce 2012 Finsko, Norsko a Nizozemí. Celkově vzrostl evropský trh biopotravin v roce 2012 oproti roku 2011 o 6 % a to konkrétně na 22,8 mld. EUR. Největší trh s biopotravinami má Německo (viz. Graf 15), které zaujímá téměř třetinu obrátu s biopotravinami v EU. Dále se nachází Francie, Velká Británie a Itálie a tyto tři země spolu s Německem tvoří téměř dvě třetiny Evropského obrátu. Nejvyšší roční spotřebu biopotravin, dle Grafu 16, mělo Švýcarsko (189 EUR), poté Dánsko (159 EUR) a Lucembursko (143 EUR). Na trhu s biopotravinami ve střední a východní Evropě naopak spotřebitelé utratí nejméně. V České republice je to 6 EUR (169,- Kč), v Polsku 3 EUR a na Slovensku a Maďarsku pouze 2 EUR (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 14).

Graf 15: Země EU s největším trhem biopotravin

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 14)

Graf 16: Země EU s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 14)

2.3.3 Distribuce biopotravin v ČR

- **Počet a struktura distributorů biopotravin**

Tabulka 5: Počet distributorů v ČR v letech 2008 - 2012

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012
Počet distributorů - celkem vč. provozoven	151	184	186	226	290
Počet distributorů - pouze subjekty	137	168	172	201	263

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 25)

Na konci roku 2012 bylo registrováno v České republice 263 distributorů biopotravin (viz Tabulka 5). Dále na trhu s biopotravinami figuruje velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (tj. maloobchodní řetězce, obchody zdravé výživy apod.), tito se ovšem podle zákona o EZ od roku 2006 nemají povinnost registrovat. Přibližně se jedná o 2 000 maloobchodních prodejen potravin. V současnosti jsou biopotraviny nabízeny všemi nadnárodními maloobchodními řetězci s výjimkou některých českých družstevních prodejen působícími pod značkou COOP (přibližně 200 prodejen), dalšími nezávislými prodejními sítěmi (např. Brněnka, Hruška) a prodejny (odhadem 200 prodejen) a několika stovkami prodejen zdravé výživy a biopotravin (odhadem 300 prodejen). Významným místem prodeje biopotravin se v posledních letech staly také prodejny drogistického řetězce dm drogerie (200 prodejen), Rossmann (115 prodejen) a Marks and Spencer (20 prodejen) (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 25).

Rozsah distribuce biopotravin

Celkový obrat registrovaných distributorů biopotravin dosáhl v roce 2012 ve velkoobchodních cenách 386 mil. Kč. Hlavní distribuovanou kategorií jsou "Ostatní zpracované potraviny" (53 %), následuje kategorie "Ovoce a zelenina" s 38 % a "Mléčné výrobky" (5 %). Distributoři ze zahraničí dovezli v roce 2012 biopotraviny za zhruba 342 mil. Kč (88 % z jejich celkového obratu), 70 % z tohoto objemu bylo realizováno v České republice, zbytek byl reexportován. K prodeji biopotravin na českém trhu distributoři nejčastěji využívali maloobchodní řetězce (44 %), lékárny (20 %), drogistické řetězce (14 %) a prodejny zdravé výživy a biopotravin (6 %). Naopak k dalšímu zpracování či jinému obchodníkovi míří zbylých 8 % obratu (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d).

2.4 Legislativní normy ČR a EU

2.4.1 Legislativa

Produkce, zpracování a prodej biopotravin jsou upravovány zákony ČR a Evropské unie. Pro Českou republiku je stěžejní Zákon o ekologickém zemědělství č. 242/2000 Sb. a metodické pokyny s tímto zákonem související. Legislativou z EU jsou Nařízení rady č. 834/2007 a Nařízení komise č. 889/2008, které jsou platné od 01. 01. 2009 a které jsou závazné pro všechny členské státy EU.

Stručný obsah zákona č. 242/2000 Sb., přehled Nařízení rady ES a Nařízení komise je součástí příloh č. 1 a 2 této bakalářské práce.

3. Cíle a metodika

3.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je porovnat nabídku vybraných druhů biopotravin, co se týče množství, druhů a cenových relací, v maloobchodních řetězcích a prodejnách “zdravé výživy” v Českých Budějovicích s cenovými relacemi v e-shopech.

Práce se zaměřuje na vyhodnocení nabídky, cenové dostupnosti a výhodnosti vybraných biopotravin jednotlivých forem distribučních sítí, příčiny cenových disparit, výhody a nevýhody pro distributory a spotřebitele a možnosti jednotlivých distribučních sítí.

3.2 Metodika a použité metody

V teoretické části práce se zabývám vymezením základních pojmů souvisejících s biopotravinami, jejich prodejem a distribucí v ČR a EU. Samostatnou část tvoří i podkapitola ekologické zemědělství, které je producentem potravin, které mohou být označeny jako bio.

Pro zpracování **praktické části** bylo nejdůležitější zvolení distributorů a stanovení sortimentu biopotravin. Pro potřebu bakalářské práce byly vybráni následující distributoři, kteří jsou rozděleni do jednotlivých kategorií:

Maloobchodní řetězce:

- Tesco
- Globus
- Dm drogerie

Prodejny zdravé výživy:

- Prodejna Pí-centrum
- Prodejna Slunečnice
- Prodejna Zdravá výživa Harmonie

E-shopy:

- www.countrylife.cz
- www.bioobchod.cz
- www.bioweb.cz

Tento výběr byl zvolen z toho důvodu, že jak v jednotlivých skupinách, tak mezi nimi je dostatečná šíře sortimentu k tomu, aby mohlo proběhnout relevantní porovnání cen u spotřebního koše biopotravin, který obsahuje potraviny společné všem formám prodeje.

Dalším krokem bylo zjištění sortimentu biopotravin u již zvolených distributorů:

Základní zvolené kategorie nabídky sortimentu:

Čaje

Čerstvé ovoce a zelenina

Chlazené potraviny a lahůdky

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

Maso a výrobky z masa

Mléko a výrobky z mléka

Mouky, krupice, kroupy, trhanky

Mražené výrobky

Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo

Nápoje nealkoholické

Obilné a luštěninové směsi polotovary

Obiloviny

Oleje a tuky

Ořechy a semena

Ostatní

Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky

Pomazánky, paštiky, krémy

Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla

Snídaňové cereálie (müsli, granoly, lupínky, kaše)

Sušené ovoce

Těstoviny

Vejce

Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky (BIO-INFO, n.d.).

Z těchto kategorií byl stanoven **následující spotřební koš biopotravin** společný všem typům prodeje (viz Tabulka 6):

Tabulka 6: Spotřební koš biopotravin

Spotřební koš biopotravin společný všem typům prodeje
mouka pšeničná, 1 kg
instantní špaldové kafe s cikorkou, 100 g
bulgur pšeničný, 500 g
jáhly, 500 g
čokoláda hořká 85 %, 100 g
ovesné vločky, 500 g
čočka červená loupaná půlená, 500 g
cukr třtinový, 500 g
puding čokoládový, 50 g
kuskus, 500 g

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení obsahuje srovnání cenových relací i sortimentu nabídky a celkových podmínek nákupu pro zákazníka v jednotlivých typech prodejen a e shopech.

V této části práce byly použity **metody**: analýza sekundárních dat, vlastní šetření ve vybraných prodejnách formou řízených rozhovorů.

4. Vyhodnocení

4.1 Maloobchodní řetězce v Českých Budějovicích

V Českých Budějovicích najdeme biopotraviny v maloobchodních řetězcích (dále jen MO), které ukazuje Tabulka 7. Nejvyšší počet biopotravin v sortimentu nabízí dm drogerie a to 640 položek, dále hypermarket Globus, který má 511 položek a na třetím místě je Tesco s počtem 322 biopotravin ve svém sortimentu. Všechny maloobchodní řetězce nabízejí ve svém sortimentu kromě biopotravin od cizích výrobců i vlastní značku biopotravin, s výjimkou maloobchodu COOP, Globus a ŽABKA.

Z těchto maloobchodních řetězců jsem si k naplnění cíle bakalářské práce zvolila řetězec **Tesco**, hypermarket **Globus** a drogeristický řetězec **dm drogerie**, a to na základě nejvyššího počtu biopotravin v sortimentu, díky kterému mohu relevantně porovnat biopotraviny zvoleného spotřebního koše ve všech třech zvolených řetězcích.

Tabulka 7: Prodej biopotravin v MO v Českých Budějovicích v roce 2012

Název MO	Formát	Počet biopotravin v sortimentu	Vlastní značka biopotravin
Albert supermarket	Supermarket	129	Albert bio, Selský dvůr
Albert hypermarket	Hypermarket	252	Albert bio, Selský dvůr
Billa	Supermarket	159	Naše Bio/ Ja!Naturlich
COOP	Supermarkety, menší prodejny	pod 10	-
Globus	Hypermarket	511	nabízí výrobky Alnatura
Interspar	Hypermarkety a supermarkety	243	NaturPur
Kaufland	Hypermarket	223	Little Bee
Lidl	Diskontní prodejna		BIOTREND
Penny	Diskontní prodejna	13	Biostyle
Tesco	Hypermarket, supermarket, obchodní dům	322	Tesco Organic, Tesco Finest Organic
dm drogerie	Drogistický řetězec	640	Babylove, Alnatura, das gesunde Plus
Rossmann	Drogistický řetězec	113	EnerBio, BabyDream
Marks and Spencer	Specializovaný maloobchod	n.d.	n.d.
Žabka	Supermarket	106 (vybrané prodejny)	-

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (Hrabalová & Wollmuthová, 2014d, s. 26)

- **Tesco**

Maloobchodní řetězec Tesco je britská společnost a ve svém oboru patří mezi největší na světě. V České republice je od roku 1996 a provozuje zde 209 obchodů, 19 čerpacích stanic, 7 obchodních center a pod jejím vedením je také franchisingová síť přibližně 135 prodejen Žabka. Jako první maloobchodní řetězec u nás spustili internetový obchod “Potraviny Online”, který doposud funguje na území Prahy a okolí, Mladoboleslavska a Kladenska.

Provozují následující formáty obchodů:

- Hypermarkety (potravinové a nepotravinové zboží)
- Supermarkety (potraviny a základní nabídka drogistického zboží)
- Obchodní domy (značkové zboží, zboží pro volný čas, elektronika, potřeby pro domácnost nebo bytový textil, velká samoobsluha)
- Expres (malé prodejny určené ke každodennímu nákupu)
- Extra (hypermarket s konceptem “obchod v obchodě”)

Mimo jiné nabízí i svou vlastní řadu biopotravin pod názvem Tesco Organic. Výrobky této řady splňují požadavky zařazení do BIO. Řada Tesco Organic nabízí výrobky čerstvých a trvanlivých potravin. Řadu uvedli v roce 2007 a nabízí v ní zákazníkům více než 100 výrobků (Tesco Stores ČR, 2014)

Kromě své značky biopotravin nabízí obchodní dům Tesco i biopotraviny ostatních značek² od různých dodavatelů³.

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Čerstvé ovoce a zelenina

Chlazené potraviny a lahůdky

Cukrovinky a čokoláda

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

² BIOLINIE, Čerozfrucht, Cafédirect, Bio Hamánek, BIONatur, HiPP, Wurzl, COUNTRY LIFE s.r.o., Kostecké uzeniny, Ponnath, Amálka, Andechser Natur, Goldsteig, Milko, Mlékárna Val. Meziříčí, Olma BIO, St. Pierre, Tany, Bioharmonie, Abruzzo, Cannabis Club, Vinselekt Michlovský, Sonop, Jacoby, Michel Torino Estate, Provamel, Rio, Voelkel, Hopi Popi, Isola Bio, Lani Go Pure, BioNebio, Molenaarthe, Jordans a Bacchini

³ Pro-Bio, Čerozfrucht, Ing. Jan Štěrba, KaKa, Fairové, Hamé, Hero Czech, HiPP czech, Country Life, Kostecké uzeniny, Sušické uzeniny, Lacrum, Bauer BIO, Goldsteig, Polabské mlékárny, Mlékárna Val. Meziříčí, Olma, Maštalíř, Tany, Vinné sklepy Roztoky, Michal Kodr, Vinselekt Michlovský, McCarter, Hopi Popi, BioNebio, Tony Bennett a Cano CZ.

Maso a výrobky z masa
Mléko a výrobky z mléka
Mouky, krupice, kroupy, trhanky
Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo
Nápoje nealkoholické
Obilné a luštěninové směsi polotovary
Obiloviny
Oleje a tuky
Ořechy a semena
Ostatní
Pečivo čerstvé
Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky
Pomazánky, paštiky, krémy
Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla
Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)
Sušené ovoce
Těstoviny
Vejce
Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

- **Globus**

Historie hypermarketu Globus sahá až do roku 1828, kdy pan Franz Bruch otevřel v Německém St. Wendelu svůj první rodinný obchod. V České republice otevřel Globus svůj první hypermarket v roce 1996 v Brně – Ivanovicích a v dnešní době je hypermarketů Globus po celé republice již 15. Mezi největší konkurenční výhody patří vlastní řeznictví, uzenářská výroba a pekárna. Každý hypermarket (kromě Prahy – Černý Most) má také svojí restauraci a čerpací stanici. Mezi další výhody tohoto hypermarketu patří pestrá nabídka pro dům, byt a zahradu, doplňkové služby formou fotosběrny, rozvozu nadměrného zboží po celé ČR zdarma nebo zapůjčení navigace a možnost nákupu na splátky.

Ve svém sortimentu mají 15 000 druhů potravinářského a 45 000 druhů nepotravinářského zboží. V prodejnách Baumarkt lze najít 50 000 výrobků. Hypermarkety Globus mají nejširší nabídku bio výrobků ze všech hypermarketových řetězců. Sortiment biopotravin tvoří v řetězci Globus více než tři procenta z celkové nabídky potravin. Globus nemá svou vlastní značku biopotravin. Výraznou část sortimentu zaujímá značka Alnatura, kterou hypermarket nabízí již přes dva roky a ve svém sortimentu má více než 250 výrobků. V hypermarketu naleznou zákazníci také bezlepkové bio výrobky pod značkou Alnavit (Globus, 2001-2014).

Kromě značky Alnatura a Alnavit nabízí hypermarket dále produkty ostatních značek biopotravin⁴ od různých dodavatelů⁵.

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Čerstvé ovoce a zelenina

Chlazené potraviny a lahůdky

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

Maso a výrobky z masa

Mléko a výrobky z mléka

Mouky, krupice, kroupy, trhanky

Mražené výrobky

Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo

Nápoje nealkoholické

Obilné a luštěninové směsi polotovary

Obiloviny

Oleje a tuky

Ořechy a semena

Ostatní

Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky

Pomazánky, paštiky, krémy

Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla

Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)

Sušené ovoce

Těstoviny

Vejce

Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

⁴ Apotheke, Gepa, Velta Tea, Almaverde, Ekofarma Deblín, Čerozfrucht, Titbit, Naturvia, Vive, Björnsted, Molenartje, FiordiFrutta, Hamé, Biolinie, Bio Hamánek, BIONatur, HiPP, Bonduelle Bio, Efko, Znojmia, Kotanyi Bio, SuperVeget, Wurzl, Biopark, Gutstetten, Jsem BIO, Kostecké uzeniny, Ponnath, Schneider – Vita Natura, Zimbo, Amálka, Andechser Natur, Maresi, Goldsteig, Milko, Olma BIO, Mlékárna Val. Meziříčí, Pěnčín, President, Tami, Bioharmonie, Ardo Bio, Frosta Bio, Bionisys, D`avola, Vinselekt Michlovský, Neumarkter Lammsbräu, Templářské sklepy, Pfanner, Provamel, Stevikom, Amylon Bio, Hopi Popi, Jizerské pekárny, Labeta, Otesánek, Country Life, Ensa Bio, Planeta Bio, Burkhardt, Lani Go Pure, Otma, Spak.

⁵ Mediate, Excellent Plzeň, Gepa, Velta Plus, Čerozfrucht, Ing. Jan Štěrba, KaKa, BioNebio, Country Life, Kaperi CZ, Hamé, Pro-Bio, Hero czech, HiPP czech, Bonduelle, Efko, Kotanyi, Goldspice, Biopark, Velisco, Krahulík, Kostecké uzeniny, Sušické uzeniny, Masokombinát Plzeň, Bauer BIO, Maresi, Goldsteig, Polabské mlékárny, Olma, Mlékárna Val. Meziříčí, Kozi farma Pěnčín, Lactalis, Tatranská mlékárna, Ardo Mochov, Frosta, Bionisys, Vinselekt Michlovský, Bioorganic, Templářské sklepy Čejkovice, Hanácká Kyselka, Akagi, Pfanner.

• Dm drogerie markt

První prodejna byla otevřena v roce 1976 v Linzi. V České republice se první obchod objevil v roce 1993 a to v Českých Budějovicích. V dnešní době má drogerie dm po celé České republice 216 prodejen a sídlo právě v Českých Budějovicích (dále jen ČB). Ve střední a jihovýchodní Evropě patří mezi největší drogistické řetězce, v České republice je jedničkou na trhu.

Sortiment dm drogerie se skládá až z 12 000 položek z oblasti krásy, zdraví, foto, péče o dítě a domácnost. Tato základní nabídka je rozšířena ještě doplňkovým sortimentem, což je krmivo pro zvířata, sezonní zboží, nebo bytový textil. Dm drogerie markt má 21 svých značek, mezi nimiž je i značka Alnatura, která označuje potraviny kvality BIO. Dále se pyšní širokým sortimentem přírodní kosmetiky a zdravé výživy. Ze všech v České republice působících maloobchodních řetězců mají biopotraviny v prodejnách dm jasně nejvýznamnější postavení v rámci prodejní plochy (dm drogerie markt, 2014)

Většinu sortimentu biopotravin tvoří výrobky značky Alnatura, ale dm nabízí i biopotraviny jiných značek⁶ různých dodavatelů⁷.

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

Mléko a výrobky z mléka

Mouky, krupice, kroupy, trhanky

Nápoje nealkoholické

Obilné a luštěninové směsi, polotovary

Obiloviny

Oleje a tuky

Ořechy a semena

Ostatní

Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky

⁶ Babylove, Gepa, HiPP, Alnavit, DWP, El Puente, Amálka, ASP, Maresi, Biomlín, Budu..., Pfanner, Amylon Bio, Bioharmonie, Biolinie, Labeta, Purity Vision, Steierkraft, TopBio, Semix Food

⁷ Gepa Excellent Plzeň, HiPP czech, Fair trade centrum, Aromatis, ASP, Maresi, TopBio, Unimills, Pfanner, Amylon, Pro-Bio, Labeta, Natures Care, Mercacultura, Semix Pluso.

Pomazánky, paštiky, krémy
Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadlo
Snídaňové cereálie (Müsli, granoly, lupinky, kaše)
Sušené ovoce
Těstoviny
Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

4.1.1 Porovnání nabídky a cenových relací mezi jednotlivými maloobchodními řetězci

Ze zvolených maloobchodních řetězců má **nejširší výběr sortimentu** Globus, který má 29 položek a také nabízí nejpestřejší skladbu biopotravin od ostatních výrobců, což je způsobeno absencí vlastní značky biopotravin. Druhou nejširší nabídku sortimentu má Tesco, výběrových položek je zde 27. Tesco má oproti Globusu o dvě položky v sortimentu méně a to v důsledku chybějících džemů a konzervovaných a nakládaných potravin a na posledním místě se nachází dm drogerie markt, která má 23 položek, což je způsobeno absencí čerstvého ovoce a zeleniny, chlazených výrobků a lahůdek, nabídky masa a výrobků z masa, alkoholických nápojů, čerstvého pečiva a vajec

Co se týče **diversity sortimentu**, na první příčce se nachází dm drogerie markt, má opravdu pestrý výběr, na druhé příčce je Globus, který kombinuje výrobky Alnatura s ostatními značkami a nejhůře dopadlo Tesco. V Českých Budějovicích se nachází 2 prodejny dm drogerie, jedna na Lannové třídě, druhá v prodejním centru IGY, v obou případech jsou biopotraviny na pultech umístěny tak, že je to první zboží, které vidíte, jakmile vejdete do prodejny. V hypermarketu Globus mají svůj speciální, nepříliš velký koutek, který je označen zeleně tak, aby bylo jasné, že jde o biopotraviny. Zajímavá ovšem je, že biopotraviny jsou zakomponovány i mezi konvenčními potravinami, to znamená, že mají jak svůj speciální koutek, tak jsou u každého jednotlivého druhu konvenčních potravin, takže zákazník na ně narazí vždy, ať už je cíleně vyhledává, nebo ne. A jsou dobře mezi konvenčními potravinami viditelné, mají na regálech zelené cenové štítky.

Nejhorší propagaci biopotravin má hypermarket Tesco, kde jsem si z pohledu zákazníka nebyla jistá, jestli opravdu stojím v koutku biopotravin. Na tento specifický druh potravin není nijak upozorňováno, ani cenové štítky se neliší od ostatních potravin a v době mé přítomnosti byla také nabídka biopotravin značně rozebraná a nedoplněná.

Spotřební koš biopotravin dle značek je znázorněn v Tabulce 8 a všechny potraviny byly v prodejnách aktuálně k dispozici.

Tabulka 8: Spotřební koš biopotravin v MO dle značek v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Tesco	Globus	Dm drogerie
mouka pšeničná, 1 kg	32,90 Kč (Bio Harmonie)	34,90 Kč (Bio Harmonie)	37,90 Kč (Bio Harmonie)
instantní špaldové kafe s cikorkou, 100 g	82,90 Kč (BIOLINIE)	79,90 Kč (BIOLINIE)	78,90 Kč
Bulgur, 500 g	44,90 (Tesco Organic)	49,90 Kč (ALN) 49,90 Kč (BIOLINIE)	56,90 Kč
Jáhly, 500 g	27,90 (Tesco Organic)	42,90 Kč (ALN)	46,90 Kč
čokoláda hořká 85 %, 100 g	39,90 Kč (Tesco Finest)	59,90 Kč (Bjornsted)	42,90 Kč
ovesné vločky, 500 g	43,90 Kč (Tesco Organic Bio)	31,90 Kč (ALN) 34,90 Kč (CL) 39,90 Kč (BIOLINIE)	46,90 Kč
čočka červená loupaná půlená, 500 g	53,90 Kč (CL)	49,90 Kč (ALN) 54,90 Kč (CL)	56,90 Kč
cukr třtinový, 500 g	46,90 Kč (CL)	49,90 Kč (ALN) 46,90 Kč (CL)	74,90 Kč
puding čokoládový, 50 g	11,50 Kč (Tesco Organic Bio)	15,90 Kč (Amylon)	17,90 Kč
kuskus, 500 g	54,90 Kč (Tesco Organic Bio)	45,90 Kč (CL) 49,90 Kč (ALN)	57,90 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče cenových relací, které jsou vyčísleny v Tabulce 9, pokud bychom se jako spotřebitelé vydali nakupovat, jednoznačně nejdražší nákup uskutečníme v dm drogerii a to přesně za 518,00 Kč, pokud bychom si koupili všechno zboží uvedené v tabulce. Druhý nejdražší koš je v hypermarketu Globus a to za 465,00 Kč, pokud bychom kupovali výrobky značky Alnatura a pokud bychom se rozhodli pro výrobky značka Country Life, je cena pouze o korunu vyšší a to 466,00 Kč. Nejlevněji nakoupíme v hypermarketu Tesco a to za 439,60 Kč. Tabulka také udává průměrné ceny biopotravin v MO v ČB a průměrnou cenu položky spotřebního koše. Velmi zajímavý je fakt, že ačkoliv hypermarket Globus prodává značku Alnatura, tak jsou tyto výrobky levnější, než v dm drogerii a to až o 25,- Kč, jak můžeme vidět u třtinového cukru a u ovesných vloček, kde jsou levnější v hypermarketu Globus o 15,- Kč.

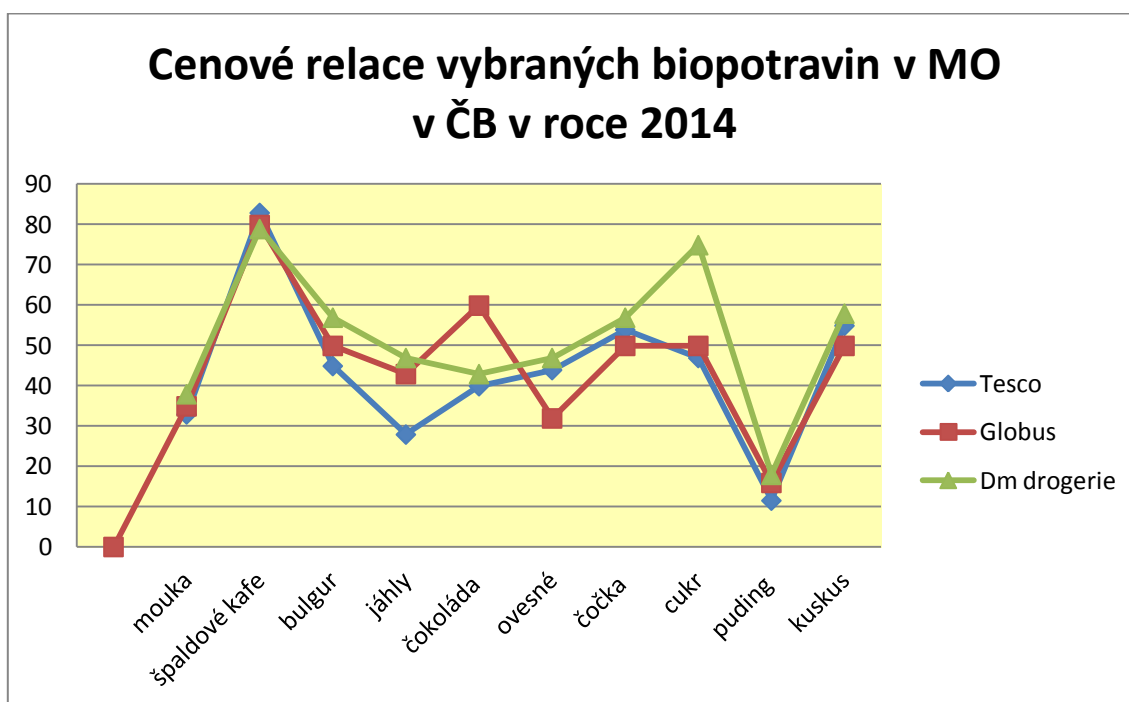
V průměru jsou potraviny spotřebního koše biopotravin značky Alnatura, v porovnání s hypermarketem Globus, který prodává výrobky té samé značky, v dm drogerii dražší o 11,00 Kč. Celkově, v rámci celého spotřebního koše biopotravin, pokud bychom se jako spotřebitelé vydali nakupovat, nakoupíme v Globusu v průměru o 5,30 Kč levněji, než v dm drogerii, pokud bychom si zvolili výrobky značky Alnatura a o 5,40 Kč levněji, pokud bych si zvolila výrobky značka Country Life. U Tesca činí rozdíl oproti dm drogerii v průměru 7,84 Kč. Cenové relace biopotravin v jednotlivých řetězcích znázorňuje Graf 17.

Tabulka 9: Výpočty spotřebního koše biopotravin v MO v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Tesco	Globus	Dm drogerie	Průměr
		ALN		
mouka pšeničná	32,90 Kč	34,90 Kč	37,90 Kč	35,23 Kč
špaldové kafe	82,90 Kč	79,90 Kč	78,90 Kč	80,57 Kč
bulgur	44,90 Kč	49,90 Kč	56,90 Kč	50,57 Kč
jáhly	27,90 Kč	42,90 Kč	46,90 Kč	39,23 Kč
čokoláda hořká, 85 %	39,90 Kč	59,90 Kč	42,90 Kč	47,57 Kč
ovesné vločky	43,90 Kč	31,90 Kč	46,90 Kč	40,90 Kč
čočka červená	53,90 Kč	49,90 Kč	56,90 Kč	53,57 Kč
cukr třtinový	46,90 Kč	49,90 Kč	74,90 Kč	57,23 Kč
puding	11,50 Kč	15,90 Kč	17,90 Kč	15,10 Kč
kuskus	54,90 Kč	49,90 Kč	57,90 Kč	54,23 Kč
Celkem	439,60 Kč	465,00 Kč	518,00 Kč	474,20 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 17: Cenové relace vybraných biopotravin v maloobchodních řetězcích

Zdroj: vlastní zpracování

Následující Tabulka 10 udává výpočty spotřebního koše biopotravin za předpokladu, že bychom se pohybovali v rámci nejdražší a nejlevnější cenové relace, rozdíl mezi těmito cenami a celkovou sumu nejvýhodnější a nejméně výhodné varianty společně s jejich rozdílem. Největší cenové rozdíly v rámci MO můžeme sledovat mezi cukrem, čokoládou a jáhly.

Tabulka 10: Nejlevnější a nejdražší cenové relace v MO roku 2014

Spotřební koš biopotravin	nejlevnější	MO	Nejdražší	MO	Rozdíl
mouka pšeničná	32,90 Kč	TESCO	37,90 Kč	dm drogerie	5,00 Kč
špaldové kafe	78,90 Kč	dm drogerie	82,90 Kč	TESCO	4,00 Kč
bulgur	44,90 Kč	TESCO	56,90 Kč	dm drogerie	12,00 Kč
jáhly	27,90 Kč	TESCO	46,90 Kč	dm drogerie	19,00 Kč
čokoláda hořká, 85 %	39,90 Kč	TESCO	59,90 Kč	Globus	20,00 Kč
ovesné vločky	31,90 Kč	Globus	46,90 Kč	dm drogerie	15,00 Kč
čočka červená	49,90 Kč	Globus	56,90 Kč	dm drogerie	7,00 Kč
cukr třtinový	46,90 Kč	TESCO	74,90 Kč	dm drogerie	28,00 Kč
puding	11,50 Kč	TESCO	17,90 Kč	dm drogerie	6,40 Kč
kuskus	49,90 Kč	Globus	57,90 Kč	dm drogerie	8,00 Kč
Celkem	414,60 Kč		539,00 Kč		124,40 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Porovnání cen nekonvenčních biopotravin s konvenčními potravinami zvolených maloobchodních řetězců

V rámci srovnání byl zvolen spotřební koš konvenčních potravin v hypermarketu **Globus** a **Tesco** (viz Tabulka 11), v dm drogerii mají pouze biopotraviny a bylo uděláno srovnání s biopotravinami. Spotřební koš konvence vyšel o 35,- Kč draž v Tescu, než v hypermarketu Globus, ale to je samozřejmě velmi individuální, snažila jsem se pokud možno vybrat výrobky té samé značky, nebo aspoň cenově na stejné úrovni. Nákup biopotravin v Tescu by spotřebitele vyšel oproti konvenčním potravinám (počítáno bez položky špaldového kafe, které není v konvenci dostupné a bulguru) o 107,50 Kč draž, v Globusu tento rozdíl činí 156,90 Kč (počítáno taktéž bez kafe a bulguru). Celá situace je znázorněna v Tabulce 12 a Grafech 18 a 19.

Tabulka 11: Spotřební koš konvenčních potravin v MO v roce 2014

Spotřební koš konvenčních potravin	Tesco	Globus
mouka pšeničná, 1 kg	15,90 Kč (PŘEDMĚŘICKÁ)	14,90 Kč (Zátkova)
instantní špaldové kafe s cikorkou, 100 g	Není v konvenci	Není v konvenci
bulgur, 500 g	Není v konvenci	Není v konvenci
jáhly, 500 g	36,90 Kč (Lagris)	26,90 Kč (Lagris)
čokoláda hořká 85 %, 100 g	49,90 Kč (Lindt)	64,90 Kč (Lindt)
ovesné vločky, 500 g	21,90 Kč (Tesco)	11,90 Kč
čočka červená loupaná půlená, 500 g	35,90 Kč (Lagris)	29,90 Kč (Lagris)
cukr třtinový, 500 g	37,90 Kč (Diamant Golden Sugar)	33,90 Kč (Druid)
puding čokoládový, 50 g	3,90 Kč (Amylon)	3,90 Kč (Amylon)
kuskus, 500 g	38,90 Kč (Menu)	19,90 Kč
Celkem	241,20 Kč	206,20 Kč

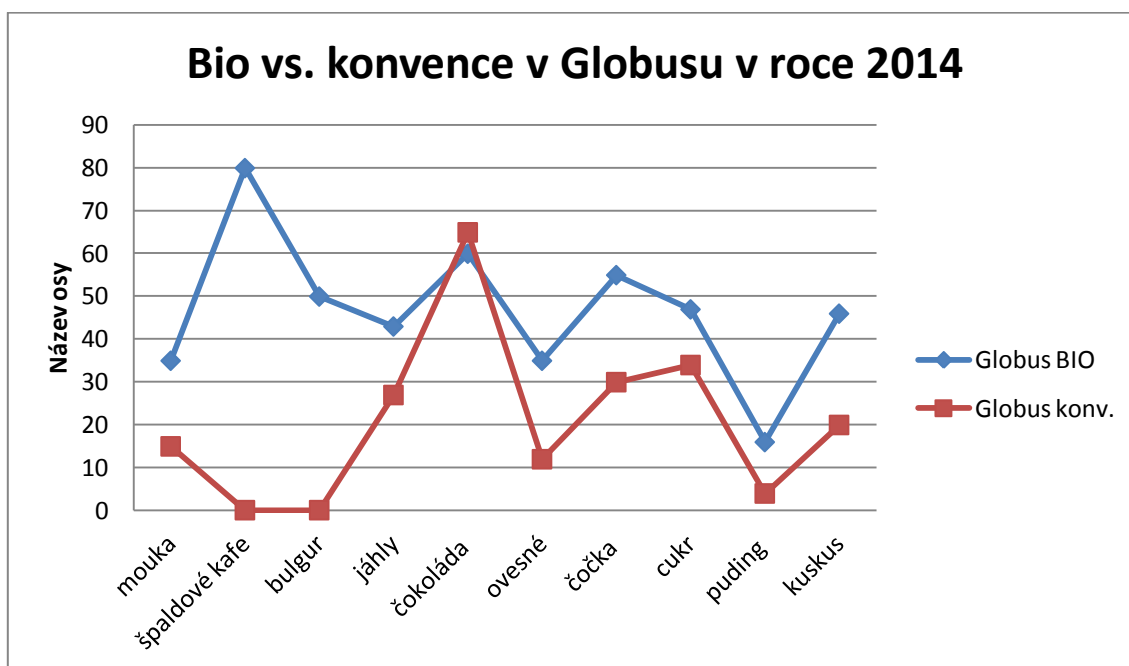
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 12: Srovnání bio vs. konvence v MO Tesco a Globus v roce 2014

Biopotraviny vs. konvenční potraviny ve zvolených maloobchodních řetězcích				
	Tesco BIO	Tesco konv.	Globus BIO	Globus konv.
mouka pšeničná	32,90 Kč	15,90 Kč	34,90 Kč	14,90 Kč
špaldové kafe	82,90 Kč	0,00 Kč	79,90 Kč	nenalezeno
bulgur	44,90 Kč	0,00 Kč	49,90 Kč	0,00 Kč
jáhly	27,90 Kč	36,90 Kč	42,90 Kč	26,90 Kč
čokoláda	39,90 Kč	49,90 Kč	59,90 Kč	64,90 Kč
ovesné vločky	43,90 Kč	21,90 Kč	34,90 Kč	11,90 Kč
čočka červená	53,90 Kč	35,90 Kč	54,90 Kč	29,90 Kč
cukr třtinový	46,90 Kč	37,90 Kč	46,90 Kč	33,90 Kč
puding	11,50 Kč	3,90 Kč	15,90 Kč	3,90 Kč
kuskus	54,90 Kč	38,90 Kč	45,90 Kč	19,90 Kč
Celkem	439,60 Kč	241,20 Kč	466,00 Kč	206,20 Kč
Rozdíl BIO-konvence	198,40 Kč		259,80 Kč	
Celkem (po odečtení kávy a bulguru)	311,80 Kč	204,30 Kč	336,20 Kč	179,30 Kč
Rozdíl BIO –konvence	107,50 Kč		156,90 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

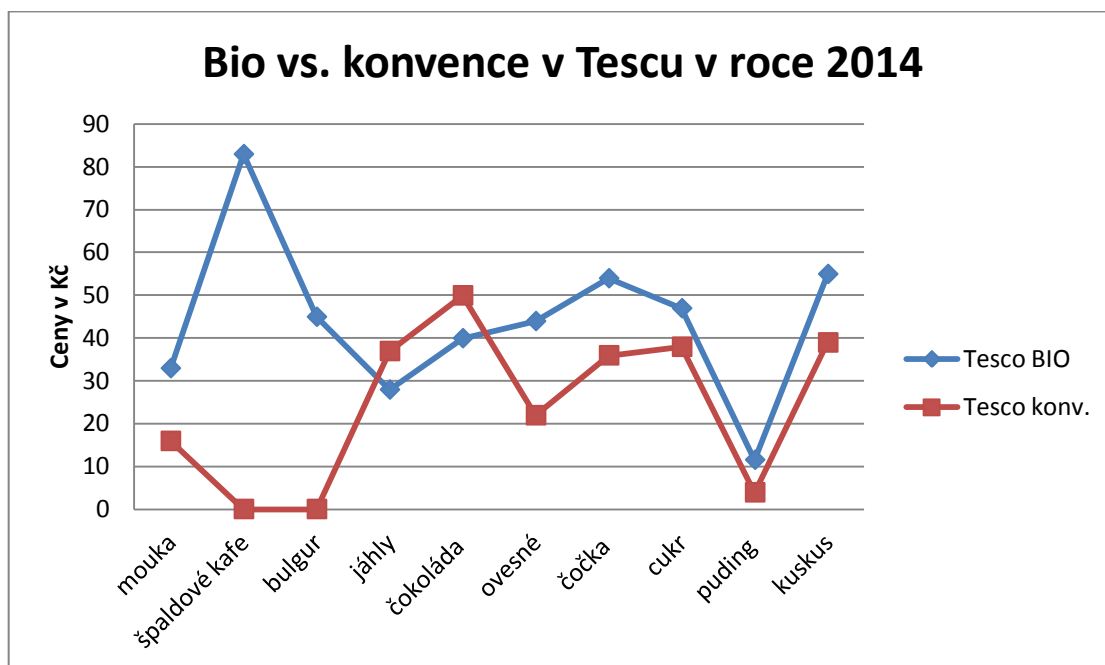
Graf 18: Cenové relace bio a konvence v hypermarketu Globus v Českých Budějovicích

Zdroj: vlastní zpracování

Ceny biopotravin a konvenčních potravin mají stejný průběh, co se týče cenových relací, pouze čokoláda je levnější v bio, než v konvenčním způsobu produkce (viz Graf 18).

Graf 19: Cenové relace bio a konvence Tesco v Českých Budějovicích

Zdroj: vlastní zpracování

Z Grafu 19 je zřejmé, že konvenční čokoláda a jáhly, jsou v tomto případě levnější v konvenčním typu produkce, než v bio kvalitě.

4.2 Prodejny zdravé výživy v Českých Budějovicích

V Českých Budějovicích se nachází 11 prodejen zdravé výživy, jak ukazuje Tabulka 13. Z těchto prodejen nabízí ovšem pouze 5 obchodů zároveň i biopotraviny (viz Tabulka 14). Z prodejen zdravé výživy nabízející zároveň i biopotraviny jsem si zvolila prodejnu **Pí-centrum, Zdravou výživu Harmonii a prodejnu Slunečnice** na základě nejširšího výběru sortimentu. Prodejna CHUŤ VENKOVA, s.r.o. má ve svém sortimentu pouze 3 biopotraviny a to mrkev, cibuli a pudink.

Tabulka 13: Prodejny zdravé výživy v Českých Budějovicích v roce 2014

Prodejny zdravé výživy v Českých Budějovicích
Zuzana Fuková - BIO OBCHOD
Pí-centrum
Zdravá výživa Harmonie
Náš grunt s.r.o.
Slunečnice
DRUID CZ s.r.o.
PYRAMIDA
Klásek
Obchod U Dobráka
CHUŤ VENKOVA, s.r.o.
U farmářky

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14: Prodejny zdravé výživy prodávající zároveň i biopotraviny v roce 2014

Prodejny biopotravin v Českých Budějovicích
Zuzana Fuková - BIO OBCHOD
Pí-centrum
Zdravá výživa Harmonie
CHUŤ VENKOVA, s.r.o.
Slunečnice

Zdroj: vlastní zpracování

• **Prodejna Pí-centrum**

Prodejna funguje od roku 1999 a je jednou z prvních, která se začínala prodejem biopotravin zabývat. Sídli v Českých Budějovicích a majitelkou je paní ing. Mária Šalplachtová. Prodejna nabízí velké množství obilnin, těstovin, sójových a mléčných výrobků, pekárenských výrobků, polotovarů a cukrovinek. Hlavními dodavateli jsou Country Life s.r.o., Natural Jihlava, PRO-BIO obchodní společnost s r.o., Sluneční Brána s.r.o., společnost Pollau manželů Abrlových a kozí farma Bílsko. Společnost Pollau dodává do prodejny biokoření a biovíno (Petroušková, 2007; vlastní šetření)

Prodejna je členem svazu PRO-BIO, která se zabývá tím, že sdružuje prodejny biopotravin v České republice. Prodejny, které jsou členy tohoto svazu, jsou zavázány řídit se směrnici PRO-BIA. Členství v tomto svazu je především o společné propagaci ekologického zemědělství a biopotravin, zvýšení odbytu prodejen, které jsou členy, o zvýšení povědomí spotřebitelů o ekologickém zemědělství a produktů z něho plynoucích a v neposlední řadě o dopadech ekologického zemědělství na životní prostředí.

Dále členství ve svazu PRO-BIO nabízí:

- Zasílání Bio měsíčníku
- Informační středisko a knihovnu svazu
- Spoluúčast na veletrzích a výstavách
- Přístup do databází svazu
- Zhotovení reklamních materiálů a propagačních předmětů
- Kontakt na producenty a zpracovatele biopotravin v ČR i v zahraničí
- Účast na školeních
- Konzultace a poradenství v maloobchodu
- Prezentace a označení prodejních míst (PRO-BIO svaz, 2014; vlastní šetření)

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Chlazené potraviny a lahůdky

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky
Luštěniny
Mléko a výrobky z mléka
Mouky, krupice, kroupy, trhanky
Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo
Nápoje nealkoholické
Obilné a luštěninové směsi polotovary
Obiloviny
Oleje a tuky
Ořechy a semena
Ostatní
Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky
Pomazánky, paštiky, krémy
Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla
Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupínky, kaše)
Sušené ovoce
Těstoviny
Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

• **Prodejna Slunečnice**

Prodejna Slunečnice se nachází v Českých Budějovicích, byla založena v roce 2003 a je největší prodejnou biopotravin v Jižních Čechách. Majitelkou a zakladatelkou je paní Šárka Dominová. Biopotraviny tvoří v sortimentu prodejny přes 70 %. Největší podíl tvoří obilniny, dále kosmetika, pekárenské produkty, polotovary a luštěniny. Prodejna nabízí také kromě biopotravin také Fair-trade produkty, doplňky pro zdraví, tinktury a sirupy, masti, léčebné pomůcky, ekologickou drogerii, svíčky, knihy, karty a kalendáře, trička, tašky a polštářky, produkty pro domácí mazlíčky, osiva, ezoterické doplňky, zdravotní pomůcky, nebo osvětlení.

Mezi dodavatele bioprodejny patří Sunfood, Country Life, Natural Jihlava, PRO-BIO, Fyton Jihlava, Vítek Trade, Naturel Care, Natura Děčín, Abrlovi, Weleda, Ekofarma Vícemil, ekofarma Dostálkovi a Kratochvílovi. Dle majitelky obchodu čítá nabídka značek minimálně 100 výrobců.

Bioprodejna Slunečnice využívá k propagaci svého obchodu především vlastní letáčky, na kterých spotřebitel najde nabídku zboží a také rady pro změnu stravování a různé vysvětlivky a poučení k výrobkům. K dalším cestám zviditelnění své prodejny využívá reklamy v rádiích, na autobusech a autech. Zaměstnanci prodejny nabízí zákazníkům

také poradenství při změnách stravování z důvodu zdravotních problémů, jako na příklad diabetes, alergie na mléko, potíže s trávením atd.). Zaměstnanci byli vyškoleni prostřednictvím vzdělávacích kurzů, nebo samostudiem. Prodejna má také vlastní webové stránky, které nabízejí přehled prodávaného sortimentu a důležité informace o prodávaných biopotravinách, obsahuje pozvánky na různé semináře a přednášky (Petroušková, 2007; vlastní šetření).

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje
Čerstvé ovoce a zelenina
Chlazené potraviny a lahůdky
Cukrovinky a čokoláda
Džemy a marmelády
Káva a obilné kávy
Kojenecká a dětská výživa
Konzervované a nakládané potraviny
Koření a kořenící přípravky
Luštěniny
Mléko a výrobky z mléka
Mouky, krupice, kroupy, trhanky
Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo
Nápoje nealkoholické
Obilné a luštěninové směsi polotovary
Obiloviny
Oleje a tuky
Ořechy a semena
Ostatní
Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky
Pomazánky, paštiky, krémy
Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla
Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)
Sušené ovoce
Těstoviny
Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

Kategorie "Ostatní" v tomto případě prodejny zahrnuje speciality typu: mořské řasy, náhražky masa, ochucovadla a sůl, polotovary, léčebné potraviny, hotové pokrmy.

• **Prodejna Zdravá výživa Harmonie**

Prodejna se nachází na Senovážném náměstí v Českých Budějovicích v domě Harmonie. Majitelkou je paní Jana Kutláková. Prodejna nabízí jak produkty bio, tak pouze zdravou výživu a z bio je to konkrétně velké množství obilnin, těstovin, sójových a mléčných výrobků, pekárenských výrobků, polotovarů a cukrovinek. Hlavními dodavateli jsou jako v předchozích případech Country Life s.r.o., PRO-BIO obchodní společnost s r.o. (vlastní šetření).

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Chlazené potraviny a lahůdky

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

Mléko a výrobky z mléka

Mouky, krupice, kroupy, trhanky

Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo

Nápoje nealkoholické

Obilné a luštěninové směsi polotovary

Obiloviny

Oleje a tuky

Ořechy a semena

Ostatní

Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky

Pomazánky, paštiky, krémy

Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla

Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)

Sušené ovoce

Těstoviny

Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

4.2.1 Porovnání nabídky a cenových relací mezi jednotlivými prodejny zdravé výživy v Českých Budějovicích

Nabídka biopotravin v prodejnách zdravé výživy je hodně vyrovnaná. Co se **šíře sortimentu biopotravin** týče, vítězí prodejna Slunečnice, která jako jediná nabízí i čerstvé ovoce a zeleninu. Kromě toho má k prodeji i široký nepotravinový sortiment týkající se zdravého životního stylu a krásy, poskytuje i poradenství v oblasti výživy a z vybraných prodejen se touto problematikou zabývá nejkompexněji. Má také nejlepší interiér prodejny a největší prodejní plochu a jako jediná i své internetové stránky. Zbylé dvě prodejny nepotravinový sortiment také nabízí (masti, doplňky stravy, kosmetika), ale v daleko menším rozměru. Nejmenší prodejní plochou disponuje prodejna Pí-centrum. **Lokalitou se nachází všechny tři prodejny v centru města.** Co do diversity sortimentu, největší výběr má také prodejna Slunečnice, poté prodejna Harmonie a nejmenší výběr ze sortimentu má Pí-centrum.

Nalezeny byly všechny biopotraviny spotřebního koše s výjimkou pudingu, který chyběl v prodejně Pí-centrum a Harmonie, viz Tabulka 15. S chybějící položkou je ve výpočtech počítáno jako s průměrem, aby bylo porovnání relevantní.

Tabulka 15: Spotřební koš biopotravin v prodejnách zdravé výživy v ČB dle značek v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Pí-centrum	Harmonie	Slunečnice
mouka pšeničná, 1 kg	31,00 Kč (BIOHARMONIE)	33,00 Kč (BIOHARMONIE)	32,00 Kč (BIOHARMONIE)
instantní špaldové kafe s cikorkou, 100 g	85,00 Kč (BIOLINIE)	89,00 Kč (BIOLINIE)	77,00 Kč (BIOLINIE)
Bulgur, 500 g	41,00 Kč (BIOHARMONIE)	36,00 Kč (CL)	38,00 Kč (CL)
Jáhly, 500 g	28,00 (BIOHARMONIE)	35,00 Kč (CL)	37,00 (CL)
čokoláda hořká 85 %, 100 g	65,00 Kč (Liebharts)	60,00 Kč (Vivani)	63,00 Kč (Liebharts)
ovesné vločky, 500 g	32,00 Kč (CL)	28,00 Kč (CL)	29,00 Kč (CL)
čočka červená loupaná půlená, 500 g	45,00 Kč (CL)	46,00 Kč (CL)	41,00 Kč (CL)
cukr třtinový, 500 g	38,00 Kč (CL)	36,00 Kč (Natural Care Sugar)	36,00 Kč (CL)
puding čokoládový, 50 g	nenalezeno	nenalezeno	10,00 Kč
kuskus, 500 g	42,00 Kč (CL)	41,00 Kč (CL)	40,00 Kč (CL)

Zdroj: vlastní zpracování

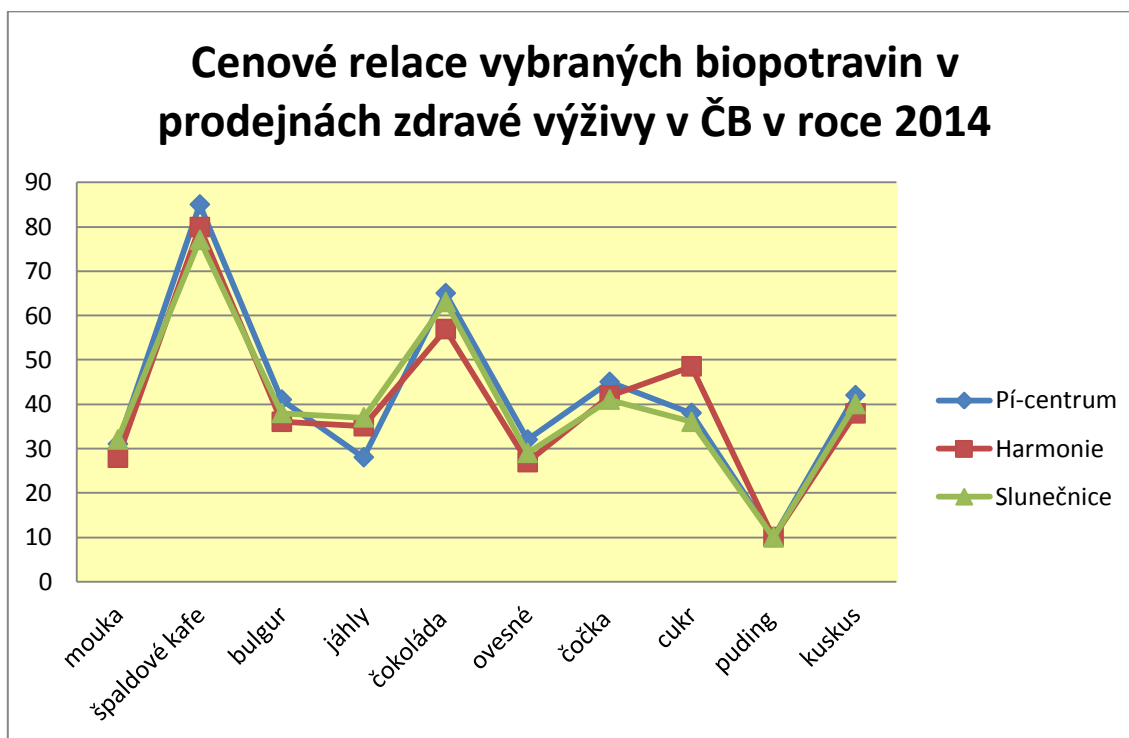
Celkový součet spotřebního koše je zde vcelku vyrovnaný, zobrazuje Tabulka 16 a Graf 20, nejdražší prodejnu je prodejna Pí-centrum, poté následuje Slunečnice a nejlevnější prodejnu je Harmonie a rozdíl mezi Harmonií a Pí-centrem činí 16,10 Kč.

Tabulka 16: Výpočty spotřebního koše biopotravin v prodejnách zdravé výživy v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Pí-centrum	Harmonie	Slunečnice	Průměr
mouka pšeničná	31,00 Kč	27,90 Kč	32,00 Kč	30,30 Kč
špaldové kafe	85,00 Kč	79,90 Kč	77,00 Kč	80,63 Kč
bulgur	41,00 Kč	36,00 Kč	38,00 Kč	38,33 Kč
jáhly	28,00 Kč	35,00 Kč	37,00 Kč	33,33 Kč
čokoláda hořká, 85 %	65,00 Kč	56,90 Kč	63,00 Kč	61,63 Kč
ovesné vločky	32,00 Kč	26,90 Kč	29,00 Kč	29,30 Kč
čočka červená	45,00 Kč	41,90 Kč	41,00 Kč	42,63 Kč
cukr třtinový	38,00 Kč	48,50 Kč	36,00 Kč	40,83 Kč
puding	10,00 Kč	10,00 Kč	10,00 Kč	10,00 Kč
kuskus	42,00 Kč	37,90 Kč	40,00 Kč	39,97 Kč
Celkem	417,00 Kč	400,90 Kč	403,00 Kč	406,97 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 20: Cenové relace vybraných biopotravin v prodejnách zdravé výživy

Zdroj: vlastní zpracování

Největší diference mezi cenami v nejlevnější a nejdražší prodejně jsou u třtinového cukru a to 12,50 Kč, dále u kávy (11,00 Kč) a jáhel (9,00 Kč). Celkový rozdíl nejvýhodnějších a nejméně výhodných variant v prodejnách zdravé výživy činí 62,00 Kč (viz Tabulka 17).

Tabulka 17: Nejdražší a nejlevnější cenové relace v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Nejlevnější	Prodejna	Nejdražší	Prodejna	Rozdíl
mouka pšeničná	27,90 Kč	Harmonie	32,00 Kč	Slunečnice	4,10 Kč
špaldové kafe	77,00 Kč	Slunečnice	88,00 Kč	Pí-centrum	11,00 Kč
bulgur	36,00 Kč	Harmonie	41,00 Kč	Pí-centrum	5,00 Kč
jáhly	28,00 Kč	Pí-centrum	37,00 Kč	Slunečnice	9,00 Kč
čokoláda hořká, 85 %	56,90 Kč	Harmonie	65,00 Kč	Pí-centrum	8,10 Kč
ovesné vločky	26,90 Kč	Harmonie	32,00 Kč	Pí-centrum	5,10 Kč
čočka červená	41,90 Kč	Harmonie	45,00 Kč	Pí-centrum	3,10 Kč
cukr třtinový	36,00 Kč	Slunečnice	48,50 Kč	Harmonie	12,50 Kč
puding					0,00 Kč
kuskus	37,90 Kč	Harmonie	42,00 Kč	Pí-centrum	4,10 Kč
Celkem	368,50 Kč		430,50 Kč		62,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 E-shopy

První e-shopy, neboli internetové obchody začaly vznikat v roce 1994. Jako lídry internetového obchodování můžeme považovat společnosti Amazon a eBay, které vznikly hned na počátku vývoje e-shopů. Mezi další největší společnosti v oboru lze považovat firmy Staples, Dell, Office Depot a Hewlet Packard. V dnešní době lze přes internet koupit téměř cokoli, globálně jsou nejprodávanějším sortimentem výpočetní technika, knihy, kancelářské potřeby, hudba a elektronika (Netdevelo, [n.d.]).

V České republice začínají vznikat e-shopy v roce 1996 a jako první e-shop je vedena společnost Vltava.cz, která začínala prodejem knih. V dnešní době je v České republice aktivních zhruba 21 000 internetových obchodů, z toho se online prodejem konvenčních potravin zabývá zhruba 3 000 obchodů, přibližně 230 společností obchoduje s biopotravinami. Na struktuře tržeb realizovaných prostřednictvím internetu se dohromady obě kategorie potravin podílí 1% (Akrman, 2012; Brzobohatá, 2014).

Zvolené internetové obchody byly vybrány na základě toho, že společnosti CountryLife, s.r.o. a PRO-BIO, s.r.o. jsou předními českými výrobci a dodavateli, e-shop www.bioobchod.cz je vůbec prvním e-shopem s biopotravinami u nás, tudíž jsou to zavedené společnosti s dostatečně širokým sortimentem biopotravin.

- **www.countrylife.cz**

Country Life je předním českým výrobcem, zpracovatelem a distributorem biopotravin

a produktů zdravé výživy. Společnost vznikla v roce 1991 a přinesla první biopotravinu na tehdejší československý trh.

Dnes Country Life provozuje ekologické centrum v Nenačovicích u Berouna, velkoobchod, ekofarmu, biopekárnu, kamenný mlýn a v neposlední řadě také e-shop. V Praze provozuje prodejny biopotravin a přírodní kosmetiky, restauraci a bistra. Součástí aktivit Country Life jsou i osvětové a zdravotní činnosti jako Institut životního stylu, rekondiční pobyty a vydávání časopisu Prameny zdraví. Logo firmy COUNTRY LIFE s.r.o. je na Obrázku 5 (Country Life, 1992-2012c)

Obrázek 5: Logo společnosti Country Life s.r.o.

Kromě biopotravin nabízí společnost COUNTRY LIFE s.r.o. prostřednictvím internetu také ekologickou drogerii, přírodní kosmetiku, doplňky stravy, knihy a další sortiment a mimo výrobků své značky také nepřeberné množství značek ostatních výrobců biopotravin. Nově mohou klienti v e-shopu zakoupit také čerstvé pečivo.

Platit lze prostřednictvím platební brány na internetu, bankovním převodem a na dobírku. Doprava je zajišťována pouze prostřednictvím expresní zásilkové služby PPL. Dopravu mají zákazníci s položkami nad 1 200 Kč zdarma, do 1.200,- Kč je položka za dopravu 96,- Kč v případě platby přes platební bránu a převodem na účet, při dodání na dobírku je cena zvýšena na 132,- Kč, což je kvůli tzv. “doběrečnému”. Zboží dodávají pouze v rámci České republiky a to do 1-5 dnů. E-shop dostal prestižní certifikát “Zlaté Ověřeno zákazníky” (Country Life, 1992-2012d).

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

Mléko a výrobky z mléka

Mouky, krupice, kroupy, trhanky

Nápoje nealkoholické

Obilné a luštěninové směsi, polotovary

Obiloviny

Oleje a tuky

Ořechy a semena

Ostatní

Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky

Pomazánky, paštiky, krémy

Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla

Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)

Sušené ovoce

Těstoviny

Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

Z kategorie “ostatní” stojí za zmínku sortiment jako mořské řasy, bezlepkové pečivo a náhražky masa a vajec. Společnost CountryLife nabízí také čerstvé pečivo z vlastní pekárny.

- **www.bioobchod.cz**

Mini síť bioprodejen BIOOBCHOD.CZ byla založena v roce 2002 manželi Sikstovými. Svůj první obchod otevřeli ve Východočeské Jaroměři. Zároveň byl otevřen také vůbec první e-shop s biopotravinami a zdravou výživou u nás a dodnes patří mezi naše nejznámější internetové e-shopy. Do dnešní doby otevřeli manželé Sikstovi dalších 6 prodejen po České republice. Jako velkoobchod zásobují dalších téměř 200 prodejen po České republice a na Slovensku (Bioobchod, [n.d.a])

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje
Cukrovinky a čokoláda
Džemy a marmelády
Káva a obilné kávy
Kojenecká a dětská výživa
Konzervované a nakládané potraviny
Koření a kořenící přípravky
Luštěniny
Mléko a výrobky z mléka
Mouky, krupice, kroupy, trhanky
Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo
Nápoje nealkoholické
Obilné a luštěninové směsi polotovary
Obiloviny
Oleje a tuky
Ořechy a semena
Ostatní
Pěčivo trvanlivé a pekárenské výrobky
Pomazánky, paštiky, krémy
Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla
Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)
Sušené ovoce
Těstoviny
Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

Mimo jiné nabízí také náhražky masa a uzenin, mořské řasy, houby, makrobiotické potraviny a zmrzliny v prášku.

Kromě biopotravin nabízí e-shop také bezlepkové potraviny, ekologickou drogerii, extrakty a doplňky stravy, přírodní kosmetiku a aromaterapii, zboží pro domácnost a k ošetření textilu, zboží pro domácí mazlíčky, knihy, časopisy, kalendáře.

Zboží lze hradit převodem na účet, na dobírku nebo platbou stravenkami, dodací lhůta je 24-48 hodin, v případě dodání na dobírku 2-3 dny. Zboží lze převzít také osobně na prodejně. Služby se provádějí prostřednictvím České pošty. Objednávka musí být v minimální částce 300,- Kč. Poštovné platí společnost v případě, že je objednávka vyšší než 1490,- Kč i s DPH. Při objednávce v nižší částce dělá poplatek za poštovné 129,- Kč, společnost ale účtuje 107,50 Kč bez DPH (Bioobchod, [n.d.b])

- **www.bioweb.cz**

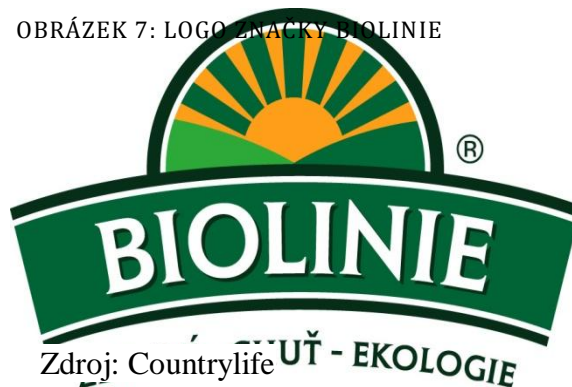
Internetový obchod www.bioweb.cz je e-shopem společnosti PRO-BIO, obchodní společnost s r. o. Tato společnost je první český výrobce a významný dodavatel širokého sortimentu kvalitních biopotravin. Firma se sídlem ve Starém Městě pod Sněžníkem se zabývá zpracováním a výrobou biopotravin rostlinného původu, velkoobchodním prodejem, celorepublikovou distribucí bioproduktů, exportem/importem bioproduktů a eko drogerie a obchodem s certifikovanými bio osivy. Má svůj bio mlýn, laboratoř, balírnu, sklady a administrativní budovu a hospodaří na dvou vlastních ekologických farmách. Svou činnost započala před jednadvaceti lety a v současné době patří k největším zpracovatelům a výrobcům biopotravin v České republice. Zaměstnává 90 lidí a její sortiment čítá více než 1 300 produktů v kvalitě bio. Své výrobky produkuje po značkami BIOLINIE a BIOHARMONIE, loga značek jsou vyobrazena na obrázku č. 6 a č. 7. Jejich bioweb dostal prestižní certifikát “Ověřeno zákazníky”. Kromě biopotravin lze v e-shopu nakoupit také ekologickou drogerii, přírodní kosmetiku, knihy, tašky atd. Je zde nabízeno mnoho zboží ostatních značek výrobců biopotravin (PRO-BIO, [n.d.a.]).

OBRÁZEK 6: LOGO ZNAČKY BIOHARMONIE

Zdroj: Countrylife

OBRÁZEK 7: LOGO ZNAČKY BIOLINIE

Zdroj: Countrylife

Firma dodává své zboží i mimo Českou republiku, platit lze převodem na účet, online platbou, nebo na dobírku a poštovné je zdarma při objednávce od 1.000,- Kč. V případě dobírky je zásilka dodána maximálně do 48 hodin, při převodu na účet je termín dodání 24 hodin a zboží je dodáváno prostřednictvím služeb České pošty nebo expresní balíkové služby PPL. Cena za poštovné je 99,- Kč v případě dobírky a 60,- Kč v případě platby předem a platby přes GoPay. Obsahuje-li objednávka křehké zboží, účtuje se příplatek 25,- Kč. Balné je zdarma v případě, že je objednávka vyšší než 400,- Kč, do 400,- Kč se čítá balné ve výšce 100,- Kč ((PRO-BIO, [n.d.b.])).

Nabízený sortiment biopotravin:

Čaje

Čerstvé ovoce a zelenina

Cukrovinky a čokoláda

Džemy a marmelády

Káva a obilné kávy

Kojenecká a dětská výživa

Konzervované a nakládané potraviny

Koření a kořenící přípravky

Luštěniny

Mouky, krupice, kroupy, trhaný

Nápoje alkoholické: víno, destiláty, pivo

Nápoje nealkoholické

Obilné a luštěninové směsi polotovary

Obiloviny

Oleje a tuky

Ořechy a semena

Ostatní

Pečivo trvanlivé a pekárenské výrobky

Pomazánky, paštiky, krémy

Sladidla, cukr, med, sirupy, ochucovadla

Snídaňové cereálie (Musli, granoly, lupinky, kase)

Sušené ovoce

Těstoviny

Vločky, klíčky, otruby, vláknina, slupky

Jako předešlé dva shopy mají v nabídce také mořské plody a rybičky, dále osiva a semínka, nebo slané pochoutky.

4.3.1 Porovnání nabídky a cenových relací mezi internetovými obchody

Nejširší sortiment, čistě, co se biopotravin týče, má e-shop www.bioweb.cz, naopak nejužší společnost COUNTRY LIFE s.r.o. Všechny společnosti nabízejí kromě biopotravin také další sortiment, který se týká ekologického způsobu života. Nejvíce značek ostatních výrobců biopotravin nabízí web www.countrylife.cz, naproti tomu e-shop www.bioobchod.cz je čistě distributorská firma, žádné své bioprodukty nenabízí. Jediná firma nabízí ovoce a zeleninu a to společnost PRO-BIO, která ovšem narozdíl od zbylých shopů nenabízí náhražky masa, či vajec. COUNTRY LIFE s.r.o. jako jediný shop nabízí čerstvé pečivo.

www.bioweb.cz jako jediný e-shop dodává zboží i do zahraničí, má také nejlepší dodací podmínky, je nejlevnější a jediná nabízí služby jak prostřednictvím České pošty, tak PPL. Stravenkami lze platit pouze v jednom obchodě a to v biobchodě. Nejvyšší zákaznické ocenění má www.countrylife.cz, poté PRO-BIO, www.bioobchod.cz nemá žádné ocenění zákazníky.

V případě e-shopů je velmi důležitá jejich prezentace. Dle mého mínění má nejlepší internetové stránky společnost PRO-BIO a COUNTRY LIFE, www.bioobchod.cz je nejhůře přehledný, nevkusně zpracovaný (míchání zeleného, červeného, žlutého písma dohromady), chaotický, nelogicky strukturovaný a také obchodní podmínky jsou zmateně popsány. Kromě toho, když zadáte do vyhledávače pro biopotravinu firmy www.bioobchod.cz např. pudink, tak vám nic nevyjede, ale pudink už ano, nebo rostlinný olej vyhledávač také nenajde, ale rostliný už ano, což je ale pravopisně špatně. Také mi zabralo nejvíce času biopotravinu na tomto webu vyhledat.

Tabulka 18 dokládá, že co se týče **spotřebního koše biopotravin**, nenalezena byla jedna položka a to špaldové kafe s cikorkou u společnosti Country Life. S chybějící položkou bylo ve výpočtech naloženo jako v předchozím případě, tedy počítá se s průměrem.

Tabulka 18: Spotřební koš biopotravin v e-shopech dle značek v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Country-life	bioobchod	bioweb
mouka pšeničná, 1 kg	28,00 Kč (CL)	27,90 Kč (Bio Harmonie)	28,20 Kč (Bio Harmonie)
instantní špaldové kafe s cikorkou, 100 g	nenalezeno	79,90 Kč (BIOLINIE)	82,60 Kč (BIOLINIE)
pšeničný bulgur, 500 g	37,00 Kč (CL)	37,90 Kč (CL)	42,90 (BIOLINIE)
jáhly, 500 g	27,00 Kč (CL)	32,90 Kč (CL)	32,20 Kč (BIOHARMONIE)
čokoláda hořká 85 %, 100 g	98,00 Kč	56,90 Kč (Vivani)	68,90 Kč (Liebharts)
ovesné vločky, 500 g	26,00 Kč (CL)	26,90 Kč (CL)	32,50 Kč (BIOHARMONIE)
čočka červená loupaná púlená, 500 g	39,00 Kč (CL)	41,90 Kč (Bio Harmonie)	42,20 Kč (BIOHARMONIE)
cukr třtinový, 500 g	37,00 Kč (CL)	48,50 Kč (CL)	52,00 Kč (BIOLINIE)
puding čokoládový, 50 g	10,00 Kč (Amylon)	10,90 Kč (Amylon)	10,90 Kč (Amylon)
Kuskus celozrnný, 500 g	37,00 Kč (CL)	37,90 Kč (CL)	41,60 Kč (BIOLINIE)

Zdroj: vlastní zpracování

Celá cenová situace v e-shopech je zdokumentována v Tabulce 19 a Grafu 21. Tabulka udává ceny jednotlivých potravin, sumu nákupů a průměrné ceny jednotlivých položek, i průměrnou cenu nákupu jedné položky v konkrétním e-shopu. Nejdražším nákupem je koupě u e-shopu www.bioobchod.cz, kde cena spotřebního koše je 444,60 Kč. Druhým nejdražším webem je e-shop společnosti PRO-BIO, ve kterém nakoupíme za 434,00 Kč a nejlevnější je internetový obchod www.countrylife.cz, kde spotřební koš vyjde na 411,25 Kč. Rozdíl mezi nejdražším a nejlevnějším shopem dělá 33,35 Kč. Aby byl nákup opravdu objektivní, je třeba k celkovým položkám ještě připočítat **poštovné**. Jelikož je dobírka nejčastějším typem placení v České republice (Akrman, 2013), je nutno u společnosti www.countrylife.cz připočítat 132,- Kč, v případě shopu www.bioobchod.cz 129,- Kč a u obchodu www.bioweb.cz 99,- Kč. Tímto se ovšem cenové pořadí e-shopů změní a to tak, že druhým nejméně výhodným internetovým obchodem bude www.countrylife.cz, ovšem pouze o 10,25 Kč.

Tabulka 19: Výpočty spotřebního koše biopotravin v e-shopech v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	www.country-life.cz	www.bioobchod.cz	www.bioweb.cz	Průměr
mouka pšeničná	28,00 Kč	27,90 Kč	28,20 Kč	28,03 Kč
špaldové kafe	81,25 Kč	79,90 Kč	82,60 Kč	81,25 Kč
bulgur	37,00 Kč	37,90 Kč	42,90 Kč	39,27 Kč
jáhly	27,00 Kč	32,90 Kč	32,20 Kč	30,70 Kč
čokoláda hořká, 85 %	98,00 Kč	99,90 Kč	68,90 Kč	88,93 Kč
ovesné vločky	26,00 Kč	26,90 Kč	32,50 Kč	28,47 Kč
čočka červená	30,00 Kč	41,90 Kč	42,20 Kč	38,03 Kč
cukr třtinový	37,00 Kč	48,50 Kč	52,00 Kč	45,83 Kč
puding	10,00 Kč	10,90 Kč	10,90 Kč	10,60 Kč
kuskus	37,00 Kč	37,90 Kč	41,60 Kč	38,83 Kč
Celkem	411,25 Kč	444,60 Kč	434,00 Kč	429,95 Kč
Dobírka	132,00 Kč	129,00 Kč	99,00 Kč	120,00 Kč
Celkem + poštovné	543,25 Kč	573,60 Kč	533,00 Kč	549,95 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

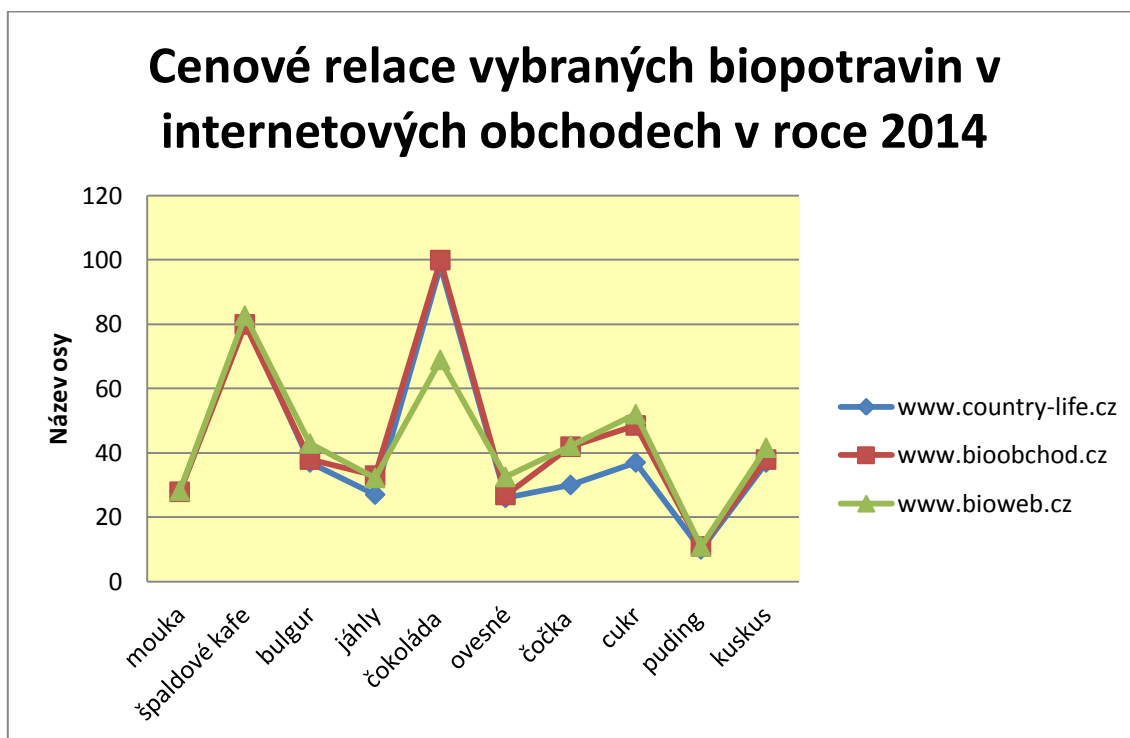
Tabulka 20 uvádí **nejdražší a nejlevnější cenové relace**, k tomu konkrétní internetový obchod, rozdíl mezi nejdražší a nejlevnější cenovou relací a sumu, za kterou by bylo možné na internetu nejlevněji nakoupit spotřební koš biopotravin a naopak. Největší cenový rozdíl je mezi čokoládou, třtinovým cukrem a čočkou a celkový rozdíl mezi potravinami je v součtu 85,00 Kč.

Tabulka 20: Nejlevnější a nejdražší cenové relace v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	Nejlevnější	E-shop	Nejdražší	E-shop	Rozdíl
mouka pšeničná	27,90 Kč	www.bioobchod.cz	28,20 Kč	www.bioweb.cz	0,30 Kč
špaldové kafe	79,90 Kč	www.bioobchod.cz	82,60 Kč	www.bioweb.cz	2,70 Kč
bulgur	37,00 Kč	www.countrylife.cz	42,90 Kč	www.bioweb.cz	5,90 Kč
jáhly	27,00 Kč	www.countrylife.cz	32,90 Kč	www.bioobchod.cz	5,90 Kč
čokoláda hořká, 85 %	68,90 Kč	www.bioweb.cz	99,90 Kč	www.bioobchod.cz	31,00 Kč
ovesné vločky	26,00 Kč	www.countrylife.cz	32,50 Kč	www.bioweb.cz	6,50 Kč
čočka červená	30,00 Kč	www.countrylife.cz	42,20 Kč	www.bioweb.cz	12,20 Kč
cukr třtinový	37,00 Kč	www.countrylife.cz	52,00 Kč	www.bioweb.cz	15,00 Kč
puding	10,00 Kč	www.countrylife.cz	10,90 Kč	www.bioweb.cz	0,90 Kč
kuskus	37,00 Kč	www.countrylife.cz	41,60 Kč	www.bioweb.cz	4,60 Kč
Celkem	380,70 Kč		465,70 Kč		85,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 21: Cenové relace vybraných biopotravin v e-shopech

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Porovnání mezi jednotlivými druhy distribuce (MO, prodejny zdravé výživy a e-shopy)

Všechny tři srovnávané distribuční sítě mají v zásadě podobný sortiment. Největší odlišnosti jsou mezi masem, vejci, čerstvým pečivem, mraženými výrobky a ovocem a zeleninou. Vejce, čerstvé maso a mražené výrobky nejsou k dostání v jiné, než maloobchodní síti. Vejce a čerstvé maso jsou ve zbylých formách distribuce nahrazovány různými typy náhražek, ale lze koupit velké množství uzenin. V každém maloobchodním řetězci lze koupit ovoce a zeleninu, pouze v jedné kamenné prodejně a e-shopu taktéž. Čerstvé pečivo lze koupit v každém typu prodeje, ale pouze v jednom řetězci, prodejně a internetovém obchodě. Mražené výrobky má jediný řetězec a to hypermarket Globus. Z pohledu zákazníka mě velmi překvapila nabídka bio alkoholu a to v každé distribuční síti. Zásadní rozdíl je ovšem v propagaci bio potravin a životního stylu. Prodejny zdravé výživy a e-shopy nabízí kromě biopotravin i přírodní kosmetiku a ekologickou drogerii, různé doplňky stravy, knihy, tašky, polštářky, trička a dokonce i bio krmivo pro domácí mazlíčky. V prodejnách zdravé výživy je i v nabídce velké množství letáčků ohledně bio a zdravého životního stylu.

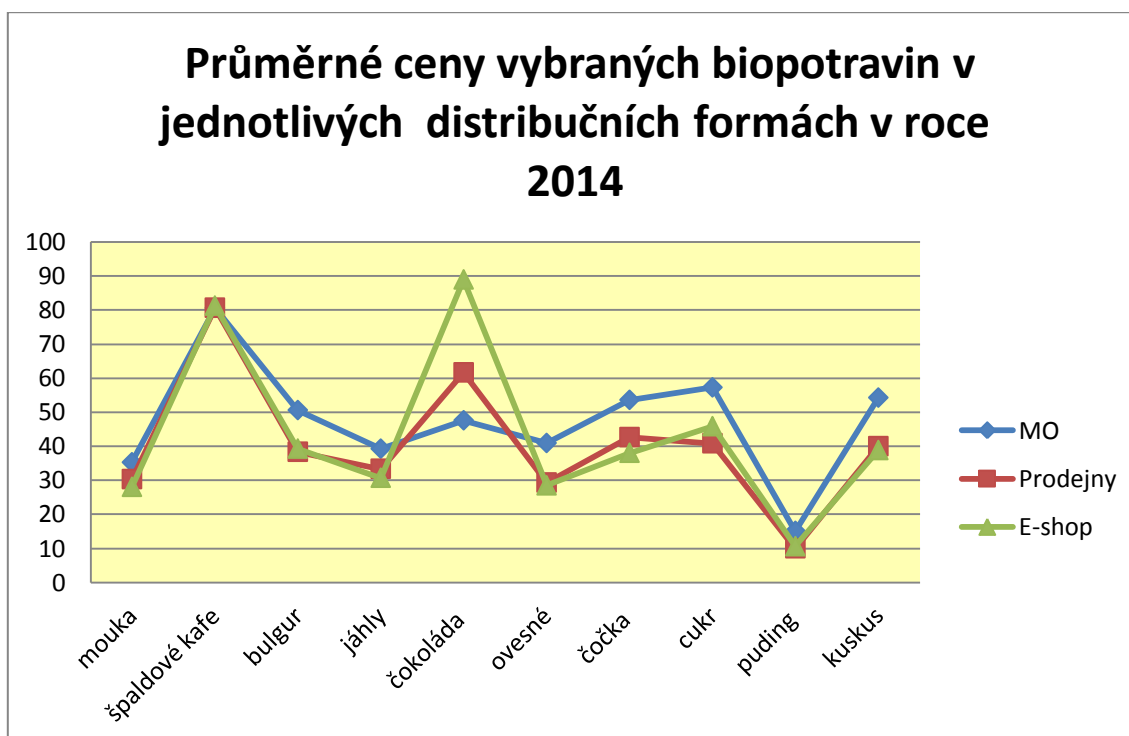
Tabulka 21 udává průměrné ceny biopotravin spotřebního koše v jednotlivých distribučních formách. Pokud nebudeme započítávat do prodeje e-shopu poštovné, jsou nejdražší formou distribuce maloobchodní řetězce, kde nás vyjde průměrný nákup zvoleného spotřebního koše biopotravin na 474,20 Kč. Dále jsou to e-shopy, ačkoliv je zažito, že přes internet se výrobky nakupují levněji, což ovšem nebude platit pro prodej potravin přes internet, který není do dnešní doby příliš rozšířen a jak bylo v teoretické části již zmíněno, tvoří pouze 1 % celkového obrátu internetových obchodů. Pokud započteme poštovné, což se bude platit ve většině případů prodeje (průměrně 120,- Kč), tak vyjde internetové obchodování s biopotravinami v našem případě vyložené nevýhodně, protože se vyšplhá až na 549,95 Kč. Nejlépe ze srovnání průměrných cen srovnávaného spotřebního koše biopotravin vycházejí prodejny zdravé výživy, kde v průměru stojí nákup zvolených biopotravin 406,97 Kč. Je to zajímavé zjištění, protože u nákupu konvenčních potravin, jsou to obchodní řetězce, kde se nakupuje levněji.

Tabulka 21: Porovnání průměrů cen v jednotlivých distribučních formách za vybraný spotřební koš v roce 2014

Spotřební koš biopotravin	MO	Prodejny	E-shop
mouka pšeničná	35,23 Kč	30,30 Kč	28,03 Kč
špaldové kafe	80,57 Kč	80,63 Kč	81,25 Kč
bulgur	50,57 Kč	38,33 Kč	39,27 Kč
jáhly	39,23 Kč	33,33 Kč	30,70 Kč
čokoláda hořká, 85 %	47,57 Kč	61,63 Kč	88,93 Kč
ovesné vločky	40,90 Kč	29,30 Kč	28,47 Kč
čočka červená	53,57 Kč	42,63 Kč	38,03 Kč
cukr třtinový	57,23 Kč	40,83 Kč	45,83 Kč
puding	15,10 Kč	10,00 Kč	10,60 Kč
kuskus	54,23 Kč	39,97 Kč	38,83 Kč
Celkem	474,20 Kč	406,97 Kč	429,95 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 22: Průměrné ceny jednotlivých distribučních forem

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 22 dokládá, že ačkoliv je nejlevnější variantou nákupu pro spotřebitele prodejna zdravé výživy, v jednotlivých položkách průměrných cen zvolených biopotravin se cenové relace ve výhodnosti liší podle zvoleného druhu distribuce.

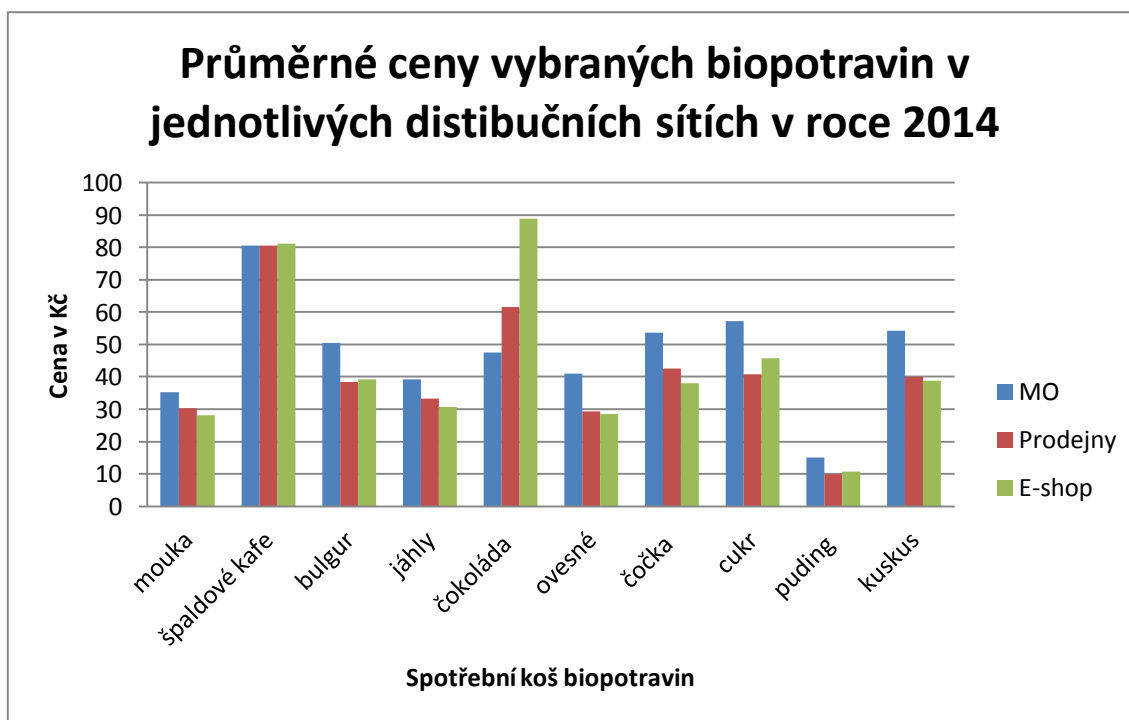
Markantní cenový rozdíl je u čokolády, kde průměrná cena mezi e-shopem a MO činí 41,36 Kč. Dále jsou rozdíly mezi cukrem, čočkou, kuskusem, bulgurem a ovesnými vločkami, kdy ve všech případech jsou maloobchodní řetězce nejdražší. Cenové rozdíly znázorňuje Graf 23.

Tabulka 22: Nejlevnější a nejdražší cenové relace ve všech typech distribuce roku 2014

Spotřební koš biopotravin	nejlevnější	Distribuce	nejdražší	Distribuce	Rozdíl
mouka pšeničná	28,03 Kč	E-shop	35,23 Kč	MO	7,20 Kč
špaldové kafe	80,57 Kč	MO	81,25 Kč	E-shop	0,68 Kč
bulgur	38,33 Kč	Prodejny	50,57 Kč	MO	12,24 Kč
jáhly	30,70 Kč	E-shop	39,23 Kč	MO	8,53 Kč
čokoláda hořká, 85 %	47,57 Kč	MO	88,93 Kč	E-shop	41,36 Kč
ovesné vločky	28,47 Kč	E-shop	40,90 Kč	MO	12,43 Kč
čočka červená	38,03 Kč	E-shop	53,57 Kč	MO	15,54 Kč
cukr třtinový	40,83 Kč	Prodejny	57,23 Kč	MO	16,40 Kč
puding	10,00 Kč	Prodejny	15,00 Kč	MO	5,00 Kč
kuskus	38,83 Kč	E-shop	54,23 Kč	MO	15,40 Kč
Celkem	381,36 Kč		516,14 Kč		134,78 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 23: Průměrné ceny vybraných biopotravin v jednotlivých distribucích

Zdroj: vlastní zpracování

5. Závěry

Hlavním cílem bakalářské práce na téma “**Nabídka a prodej biopotravin v rámci odlišných distribučních forem**” bylo porovnat nabídku a cenové hladiny vybraných biopotravin v rámci odlišných forem distribučních sítí, čehož bylo dosaženo na základě provedené analýzy nabídky biopotravin ve všech formách distribuce a porovnání cenových relací zvoleného spotřebního koše biopotravin, který je společný všem typům prodeje.

Z bakalářské práce vyplynulo, že v zásadě mají všechny tři srovnávané distribuční sítě podobný sortiment biopotravin. Největší difference jsou mezi masem, vejci, čerstvým pečivem, mraženými výrobky a ovocem a zeleninou. Vejce, čerstvé maso a mražené výrobky nejsou k dostání v jiné, než maloobchodní síti. Vejce a čerstvé maso jsou ve zbylých formách distribuce nahrazovány různými typy náhražek, ale lze koupit velké množství uzenin. V každém maloobchodním řetězci s výjimkou dm drogerie lze koupit ovoce a zeleninu, pouze v jedné kamenné prodejně a e-shopu taktéž. Čerstvé pečivo lze koupit v každém typu prodeje, ale pouze v jednom řetězci, prodejně a internetovém obchodě. Mražené výrobky má jediný řetězec a to hypermarket Globus. Co se týče ovšem šíře a hloubky sortimentu jednotlivých položek biopotravin, s přehledem vítězí prodejny zdravé výživy a internetové obchody. Je to dáno samozřejmě jejich specializací a také tím, že dva zvolené e-shopy jsou předními českými výrobci biopotravin v České republice.

Zásadní rozdíl je však v propagaci bio potravin a životního stylu. Prodejny zdravé výživy a e-shopy nabízejí kromě biopotravin i přírodní kosmetiku a ekologickou drogerii, různé doplňky stravy, knihy, tašky, polštářky, trička a dokonce i bio krmivo pro domácí mazlíčky. V prodejnách zdravé výživy je v nabídce i velké množství letáčků ohledně bio a zdravého životního stylu. Z maloobchodních řetězců má nejlepší propagaci a také největší prodejní plochu biopotravin dm drogerie markt.

Z prováděné cenové analýzy spotřebního koše biopotravin vyplynulo, že nejvýhodnější formou nákupu biopotravin pro zákazníka z Českých Budějovic je nákup v prodejnách zdravé výživy, kde je cena spotřebního koše v průměru 406,97 Kč. Druhou nejlevnější variantou je prodej přes internetové obchody, pokud nezapočteme poplatek za poštovné a to přesně 429,95 Kč. Naopak nejméně výhodný nákup uskuteční spotřebitel v maloobchodních řetězcích, kde zaplatí za zvolený koš biopotravin v průměru 474,20

Kč. To je velmi závažné a zajímavé zjištění, protože normální prodej konvenčních potravin je nejlevnější v MO. Pokud se ale nebudeme pohybovat pouze v cenových relacích samotných biopotravin, ale zahrneme do konečné sumy biopotravin i položku poštovného v e-shopech, která se v průměru tří zvolených e-shopů pohybuje kolem 120,00 Kč, vychází tato forma distribuce pro biopotraviny nejméně výhodná a to v průměru o 15,97 % v porovnání s nákupem v maloobchodních řetězcích a v průměru až o 35,13 % v porovnání s nejlevnější formou distribuce, s prodejny zdravé výživy.

Největší cenové diference jsou mezi maloobchodními řetězci a to díky drogerii dm. Ta prodává bio výrobky své značky v průměru o 11,00 Kč draž, než hypermarket Globus. Díky tomu je drogerie dm o 11,40 % dražší než hypermarket Globus a o 17,83 % dražší, než hypermarket Tesco. Naopak nejmenší cenové diference jsou mezi prodejny zdravé výživy, kde rozdíl mezi nejlevnější a nejdražší prodejnou je pouze 17,00 Kč a u internetových obchodů tento rozdíl činí v rámci spotřebních košů 33,35 Kč.

Nejdražší potravinou spotřebního koše je jak v prodejnách zdravé výživy, tak v maloobchodních řetězcích špaldové kafe, na internetu koupí spotřebitel nejdraž čokoládu. Naopak nejlevnější variantou je puding. Největší rozdíl v nejlevnější a nejdražší variantě konkrétního výrobku je jak v MO, tak v prodejnách zdravé výživy třtinový cukr, v e-shopech je tento rozdíl markantní u čokolády. V porovnání se spotřebním košem konvenčních potravin v obchodním domě Tesco a hypermarketu Globus je bio nákup v průměru o 132,00 Kč dražší.

Zpracování bakalářské práce přineslo zajímavé zjištění především ohledně struktury nabídky biopotravin ve všech formách distribuce, o lokaci prodejen zdravé výživy v Českých Budějovicích a v neposlední řadě o cenové diferenci jak mezi jednotlivými distribučními sítěmi, tak také v rámci jich samotných. Na základě výsledků nelze dělat všeobecná doporučení, byly vybrány jen určité prodejny a to jen v ČB, ale pro zákazníka v ČB lze navrhnout určité doporučení, pokud chce potraviny nakoupit co nejlevněji. Doporučuji prodejny zdravé výživy a to především prodejnu Slunečnice a to nejen z hlediska cenových relací, ale má také nejlépe vyškolený personál, který ochotně a především profesionálně poradí v otázkách zdravého životního stylu. S tím souvisí i mé doporučení pro prodejce, kde bych si z pohledu zákazníka u zaměstnanců prodejen zdravé výživy představovala větší přehled o dané problematice a možnost konzultace, chybí internetové stránky prodejen a rozsáhlejší propagace.

I. Summary and keywords

The aim of my bachelor's thesis has been the evaluation of offers and sales of organic food between the different forms of distribution. For these reasons I have chosen three retail chains in České Budějovice, three health food stores in České Budějovice and three online shops. I determined the range of organic food to compare the offers and then I have chosen the consumer basket of organic food, which is shared in all forms of distribution and on the basis of them I compared the price relations between all types of distribution. Interesting is, too, the comparison between the organic food and conventional food of retail chains in České Budějovice. On the basis of my results it can't be made generally recommendations, because I chose only certainly healthy food stores in České Budějovice, but only recommendation for supplier in České Budějovice, who want to buy as cheaply as possible in location of České Budějovice.

Keywords:

Offer and sale, organic food, forms of distribution, consumer basket, comparison

II. Seznam literatury

- Akrman, L. (2012, March 12). In IHNED.cz. *Česko je e-shopovou velmocí*. Retrieved from <http://byznys.ihned.cz/c1-54991650-cesko-je-e-shopovou-velmoci-internetove-obchody-vygeneruji-37-miliard-obratu>
- BIO-INFO. (n.d.). *Biopotraviny Globus*. Retrieved from <http://www.bio-info.cz/modules/bio-produkt/index.php?pt=Biopotraviny&ret=g>
- Bioinstitut. (2014). *Ekologické zemědělství*. Retrieved from http://www.bioinstitut.cz/documents/nove_narizeni_dossier_web.pdf
- Bioobchod. (n.d.a.). *Sít' bioprodejen*. Retrieved from <http://www.bioobchod.cz/sit-prodejen-bioobchodcz-oslavila-12-let/t-335/>
- Bioobchod. (n.d.b.). *Obchodní podmínky*. Retrieved from <http://www.bioobchod.cz/obchodni-podminky/t-295/>
- Biospotřebitel. (2013). *Značení biopotravin*. Retrieved from <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin>
- Brzobohatá, M. (2014). In Statistikaamy.cz *Internetový prodej roste*. Retrieved from <http://www.statistikaamy.cz/2014/05/internetovy-prodej-roste/>
- Country Life. (1992 – 2012a). *Značení potravin*. Retrieved from <http://www.countrylife.cz/data/files/znaceni-biopotravin-nahled-76.pdf>
- Country Life. (1992 - 2012b). *Proč zvolit BIO*. Retrieved from <http://www.countrylife.cz/proc-zvolit-bio>
- Country Life. (1992-2012c). *O nás*. Retrieved from <http://www.countrylife.cz/o-nas>
- Country Life. (1992-2012d). *Bio e-shop*. Retrieved from <http://www.countrylife.cz/bio-e-shop>
- Dm drogerie markt. (2014). *O společnosti*. Retrieved from http://www.dm-drogeriemarkt.cz/cz_homepage/o_spolecnosti/
- Economia. (1996-2014). *HNBYZNYS*. Retrieved from <http://byznys.ihned.cz/c1-54991650-cesko-je-e-shopovou-velmoci-internetove-obchody-vygeneruji-37-miliard-obratu>
- Globus. (2001-2014). *Historie*. Retrieved from <http://www.globus.cz/globus-ceske-budejovice/historie.html>
- Hrabalová, A., Darmovzalová, I., & Wollmuthová, P. (2013c). *Statistika a průzkumy*. Retrieved from http://eagri.cz/public/web/file/284641/Zprava_EZ_2012_final.pdf
- Hrabalová, A., & Wollmuthová, P. (2014d). *Statistika a průzkumy*. Retrieved from http://eagri.cz/public/web/file/306458/Zprava_o_trhu_s_biopotravinami_za_rok_2012_final.pdf
- KEZ. (2009). *O společnosti*. Retrieved from <http://www.kez.cz/nabidka-sluzeb>

Ministerstvo zemědělství. (2009-2013a). *Ekologické zemědělství*. Retrieved from <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/loga-a-znaceni/>

Ministerstvo zemědělství. (2009-2013b). *Statistika a průzkumy*. Retrieved from <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/statistika-a-pruzkumy/>

Moudrý, J.. (2007). *Ekologické zemědělství*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.

Moudrý, J. a kol. (2007). *Kontrola, certifikace a poradenství bioprodukce*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.

Moudrý, J. a kol. (2007). *Základní principy ekologického zemědělství*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.

Netdevelo. (n.d.). *Malý historický exkurz za prvními e-shopy*. Retrieved from <http://www.shopsys.cz/clanky/maly-historicky-exkurz-za-prvnimi-eshopy/>

Petroušková, R. (2007). *Vybrané formy prodeje biopotravin – Specializované prodejny “zdravé výživy”*. (Bakalářská práce). Retrieved from http://theses.cz/id/ad4500/downloadPraceContent_adipIdno_8347

PRO-BIO. (n.d.a.) *O nás*. Retrieved from <http://www.probio.cz/o-nas.html>

PRO-BIO. (n.d.b.). *Nákupní řád*. Retrieved from <http://biopotraviny.bioweb.cz/cz/page/57/nakupni-rad.html>

PRO-BIO svaz. (n.d.). *Svaz PRO-BIO*. Retrieved from <http://pro-bio.cz/Svaz-PRO-BIO/>

Raková, I. (2010). *Analýza spotřebního a nákupního chování v oblasti biopotravin* (Bakalářská práce). Retrieved from https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/13476/rakov%C3%A1_2010_bp.pdf?sequence=1

Šarapatka, B., Urban J. a kolektiv. (2006). *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR, Ministerstvem zemědělství ČR, Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, Bioinstitutem, o.p.s. a EPOS – Spolkem poradců EZ.

Tesco. (2014). *O nás*. Retrieved from <http://www.itesco.cz/cs/>

III. Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1: Vývoj ekologického zemědělství v ČR od roku 1990 do roku 2012.....	7
Tabulka 2: Rozložení ekologického zemědělství v krajích České republiky v roce 2012	10
Tabulka 3: Vyplacené finanční prostředky let 1998 až 2012 v Kč	13
Tabulka 4: Největší výrobci biopotravin na trhu v ČR dle obrátu.....	16
Tabulka 5: Počet distributorů v ČR v letech 2008 - 2012	23
Tabulka 6: Spotřební koš biopotravin	27
Tabulka 7: Prodej biopotravin v MO v Českých Budějovicích v roce 2012.....	28
Tabulka 8: Spotřební koš biopotravin v MO dle značek v roce 2014.....	34
Tabulka 9: Výpočty spotřebního koše biopotravin v MO v roce 2014	35
Tabulka 10: Nejlevnější a nejdražší cenové relace v MO roku 2014.....	36
Tabulka 11: Spotřební koš konvenčních potravin v MO v roce 2014	37
Tabulka 12: Srovnání bio vs. konvence v MO Tesco a Globus v roce 2014	38
Tabulka 13: Prodejny zdravé výživy v Českých Budějovicích v roce 2014	40
Tabulka 14: Prodejny zdravé výživy prodávající zároveň i biopotraviny v roce 2014...40	
Tabulka 15: Spotřební koš biopotravin v prodejnách zdravé výživy v ČB dle značek v roce 2014	45
Tabulka 16: Výpočty spotřebního koše biopotravin v prodejnách zdravé výživy v roce 2014	46
Tabulka 17: Nejdražší a nejlevnější cenové relace v roce 2014	47
Tabulka 18: Spotřební koš biopotravin v e-shopech dle značek v roce 2014.....	54
Tabulka 19: Výpočty spotřebního koše biopotravin v e-shopech v roce 2014.....	55
Tabulka 20: Nejlevnější a nejdražší cenové relace v roce 2014	56
Tabulka 21: Porovnání průměrů cen v jednotlivých distribučních formách za vybraný spotřební koš v roce 2014	58
Tabulka 22: Nejlevnější a nejdražší cenové relace ve všech typech distribuce roku 2014	59
Tabulka 23: Přehled nařízení rady č. 834/2007 a nařízení komise č. 889/2008	69

Grafy:

Graf 1: Výměra zemědělské půdy v ekologickém systému hospodaření.....	8
Graf 2: Podíl z výměry zemědělského půdního fondu.....	8
Graf 3: Počet podniků v ekologickém zemědělství.....	9
Graf 4: Podíl krajů na celkové výměře obhospodařované plochy v České republice.....	10
Graf 5: Podíl krajů ČR na výměře v ekologickém zemědělství v roce 2012.....	11
Graf 6: Počet ekofarem v jednotlivých krajích ČR v roce 2012.....	11
Graf 7: Podíl krajů ČR na počtu ekologických farem v ČR v roce 2012.....	12
Graf 8: Vyplacené finanční prostředky v letech 1998 až 2012 v mil. Kč.....	14
Graf 9: Počet výrobců biopotravin v České republice v letech 2001 až 2012.....	15
Graf 10: Struktura výroby biopotravin v ČR roku 2012 dle ekonomické aktivity.....	15
Graf 11: Struktura poptávky po biopotravinách v ČR v roce 2012.....	19
Graf 12: Struktura poptávky v kategorii “Ostatní zpracované potraviny” roku 2012.....	20
Graf 13: Dovoz biopotravin dle zemí dovozu.....	20
Graf 14: Dovoz biopotravin dle klasifikace výrobků CPA v roce 2012.....	21
Graf 15: Země EU s největším trhem biopotravin.....	22
Graf 16: Země EU s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele.....	22
Graf 17: Cenové relace vybraných biopotravin v maloobchodních řetězcích.....	36
Graf 18: Cenové relace bio a konvence v hypermarketu Globus v Českých Budějovicích.....	38
Graf 19: Cenové relace bio a konvence Tesca v Českých Budějovicích.....	39
Graf 20: Cenové relace vybraných biopotravin v prodejnách zdravé výživy.....	46
Graf 21: Cenové relace vybraných biopotravin v e-shopech.....	56
Graf 22: Průměrné ceny jednotlivých distribučních forem.....	58
Graf 23: Průměrné ceny vybraných biopotravin v jednotlivých distribucích.....	59

Obrázky:

Obrázek 1: Grafický znak - biozebra.....	4
Obrázek 3: Jednotné evropské logo.....	5
Obrázek 2: Bio list.....	5
Obrázek 4: Loga kontrolních organizací členských států EU.....	6
Obrázek 5: Logo společnosti Country Life s.r.o.....	48
Obrázek 6: logo značky bioharmonie Obrázek 7: logo značky biolinie.....	51

IV. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Zákon č. 242/2000 Sb

Příloha č. 2 - Přehled nařízení rady č. 834/2007 a nařízení komise č. 889/2008

Příloha č. 3 – Seznam zkratk

Příloha č. 1

Zákon o ekologickém zemědělství č. 242/2000 Sb.

Obsah - 242/2000 Sb. (Aktuální znění)

§ 1 Předmět úpravy

§ 2 (1) Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) je příslušným orgánem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie

§ 3 Vymezení pojmů

§ 4 (1) V ekologickém zemědělství je možné chovat pouze ty druhy hospodářských zvířat,2)

§ 6 Registrace osob podnikajících v ekologickém zemědělství

§ 7 Změny týkající se pozemků na ekofarmě a ekofarmy

§ 8 Zrušení a zánik registrace

§ 9 Výjimky z pravidel ekologického hospodaření

§ 10 Omezení působení škodlivých vlivů na ekologicky obhospodařované pozemky

§ 14 Chov hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství

§ 22 Osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu

§ 23 Označování bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu

§ 28 Dozor nad dodržováním tohoto zákona a předpisů Evropské unie1)

§ 29 (1) Ministerstvo může s organizační složkou státu19)

§ 30 (1) Smlouvu podle § 29 odst. 1

§ 33 Přestupky

§ 33a Správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob

§ 33b Společná ustanovení ke správním deliktům

§ 34 Zvláštní opatření

§ 35 Zmocňovací ustanovení

§ 38 V sazebníku správních poplatků, uvedeném v příloze

§ 39 Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Chybějící paragrafy byly zrušeny.

Příloha č. 2

Tabulka 23: Přehled nařízení rady č. 834/2007 a nařízení komise č. 889/2008

Oblast	Všeobecná ustanovení v (ES) - 834/2007	Podrobná úprava v (ES) - 889/2008	Pozitivní seznamy v nař. (ES) - 889/2008, přílohy
Produkce rostlin	Nadpis I - III (Čl. 1 - 11);		
Produkce rostlin	Nadpis III Článek 12-13	Čl. 3 – 6, 40 (Obecné požadavky) Čl. 45, 48 – 56 (Osivo a rozmnožovací materiál)	Příloha I (Hnojiva a pomocné půdní látky) Příloha II (Pesticidy) Příloha X (Osivo) Plánuje se: Dezinfekční prostředky
Produkce hospodářských zvířat	Čl. 14 – 15	Čl. 7 – 26 (Obecné požadavky) Čl. 39 – 44, 46-47 (Mimořádná produkční pravidla)	Příloha III (Ustájení) Příloha IV (Intenzita pastvy) Příloha V (Krmivo) Příloha VI (Krmné přísady) Příloha VII (Čištění a dezinfekce)
Zpracování potravin a krmiv	Čl. 18 – 21	Čl. 27– 29	Příloha VIII (Látky povolené pro zpracování) Příloha IX (Povolené neekologické složky)
Kontrola	Nadpis V (Čl. 27 – 31)	63 – 69, 91 – 92 (Všeobecné) 70 – 73 (Produkce rostlin) 74 – 79 (Produkce hospodářských zvířat) 80, 86 – 90 (Zpracování)	Příloha XII (Osvědčení pro provozovatele) Příloha XIII (Prohlášení prodejce)
Označování a doprava	Nadpisy IV a VI (Čl. 23 – 26)	Čl. 30 – 35 Čl. 57 – 62	Příloha XI (Logo)
Dovoz vyhovujících produktů	Čl. 32	1235/2008: Čl. 3 – 6 889:/2008: Čl. 81 – 85 (Kontrola)	Příloha I (Seznam kontrolních orgánů) Příloha II (Osvědčení ohledně písemných dokladů)
Dovoz rovnocenných produktů	Čl. 33	1235/2008: Čl. 7 – 13 889/2008: Čl. 81 – 85 (Kontroly)	Příloha III (Seznam třetích zemí) Příloha IV (Seznam kontrolních orgánů) Přílohy V a VI (Potvrzení o kontrole)

Zdroj: vlastní zpracování, (Bioinstitut, 2014)

Příloha č. 3

Seznam zkratk

AG – Aktiengesellschaft (akciová společnost)

ALN – Alnatura

a.s. – akciová společnost

CL – Country Life

CPA – klasifikace produkce

ČB – České Budějovice

ČR – Česká republika

ČSN – České technické normy

DPH – daň z přidané hodnoty

EN – Evropské normy

ES – Evropské společenství

EU – Evropská unie

EZ – ekologické zemědělství

Ha – hektar

MO – maloobchodní řetězce

MZE – ministerstvo zemědělství

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

s.r.o. – společnost s ručením omezeným